www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 18-го вересня 1917. Ч. 110. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, September 18, 1917. No. 110.

РОСІЯ ПРОГОЛОШЕНА РЕПУБЛИКОЮ.

НОВИЙ КАБІНЕТ В РОСІЇ. — АРЕШТОВАНЄ ҐЕН. КОРНІЛОВА І ЙОГО ШТАБУ.

Рада робітничих і салдатських депутатів жадає сповненя домагань України і Фінляндії.

ЦЕНТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ ПРОГОЛОСИЛИ ПОЛЬЩУ КОНСТИТУЦІЙНОЮ МОНАРХІЄЮ.

Керенський проголосив демократичну републику.

ПЕТРОҐРАД, 16. вересня. — **Провізоричне правительство оголосило нині маніфест, датований з дня 14. вересня, в якім проголошено Росію демократичною републикою.**

Маніфест провізоричного правительства звучить:

„Ворохобня ґен. Корнілова здавлена, але спричинений нею заколот є великий і велика є також небезпека, яка загрожує вітчині і її свободі.

„Провізоричне правительство вважає за конечне покінчити зі зовнішним означенєм форми державного устрою і тому проголошує, згідно з одноголосно і радісно виявленим бажанєм на зборах у Москві, що конституційна форма державного устрою Росії буде републиканською. ОТСИМ ПРОГОЛОШУЄТЬ СЯ РОСІЮ РЕПУБЛИКОЮ.

„Керенський, міністер і президент.
„Ярудний, міністер судівництва".

В Петрограді здобули „большевики" знова перевагу.

„Большевики" домагають ся між иншим, щоби правительство сповнило жаданя України.

ПЕТРОҐРАД, 15. вересня. — Справа утворени нового кабінету була утруднена через становище Ради робітничих і салдатських депутатів в Петрограді, в якій „большевики" здобули знова перевагу.

На останнім засіданю Ради принято величезною більшостию, бо 279 голосами проти 115, крайно радикальну програму.

В програмі сказано, що не лише конституційні демократи (кадети), але також представники маючих кляс взагалі, мусять бути виключені від власти. Провізоричне правительство мусить залишити угодову політику, бо се дає лише привід до роблення протиреволюційних заговорів. Таксамо правительство мусить занехати всякі надзвичайні зарядженя нібито давленя опозиції.

Рада жадає дальше:

БЕЗПРОВОЛОЧНОГО ПРОГОЛОШЕНЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ РЕПУБЛИКИ;

знесеня приватної власности і земельної посілости, переносячи її на селян враз з інвентарем і машинами;
контролї робітників в промислї;
удержавленя головних галузий промислу;
„немилосерного" оподаткованя капіталістів;
сконфіскованя воєнних зисків і т. д.

Рада приняла також резолюції, в яких домагаєть ся:

проголошеня тайних договорів,
безпроволочного візваня воюючих держав до заключеня мира;
усуненя ворогів революції з начальних становищ в армії;
СПОВНЕНЯ ЖАДАНЬ УКРАЇНИ І ФІНЛЯНДІЇ;
розвязаня державної думи і державної ради;
безпроволочного скликаня установчих зборів;
знесеня привілеїв шляхотського стану.

Церетелї, бувший міністер для внутрішних справ, перестерігав на засіданю Ради перед приниманєм крайних резолюцій, представляючи, що реакційні елементи з нетерпеливостию ожидають хвилї, коли вся власть буде перенесена в руки Ради робітничих і салдатських депутатів, щоби мати підставу до нового нападу на революцію.

Большевики однак рішучо заявили, що лише один пролетаріят може виратувати революцію.

Соціялісти проти співучасти кадетів в кабінеті.

ПЕТРОҐРАД, 15. вересня. — Нова політична кріза грозила Росії. Її полагоджено доперва по північній нараді через утворенє нового кабінету міністрів, зложеного всего з 5 членів.

Головною причиною політичної боротьби була опозиція зі сторони соціялістичних партій проти співучасти кадетів в кабінеті міністрів. Соціял-демократи і соціял-революціонери виступили остро проти наміру Керенського, щоби до нового кабінету покликати знова чотирох кадетів,

Яко причину своєї опозиції супроти кадетів подали соціялісти підозрінє, яке тяжить на кадетах, що вони симпатизували і підпомагали ворохобню ген. Корнілова.

Була гадка утворити чисто соціялістичний кабінет.

ПЕТРОҐРАД, 16. вересня. — По рішеню, щоби в склад кабінету не входили жадні члени з партії кадетів, була гадка, щоби **кабінет складав ся виключно з лївих (представників соціялістичних партій).**

На засіданю ради роб. і салд. депутатів комітет соц. революційної партії уложив вже був навіть лісту осіб, які мали війти в склад нового кабінету. Після сеї лісти мали війти:

Керенський, яко президент; **Церетелї**, яко міністер фінансів; **Авксентієв**, яко міністер внутрішних справ і **два не-соціялісти: ген. Верховський**, яко міністер війни і **адм. Вердеревський**, яко міністер маринарки.

Сему спротивив ся Керенський, поділяючи гадку Церетелія, що чисто соціялістичний кабінет дасть притоку до нової ворохобні зі сторони буржуазії на взір недавного заговору під проводом ген. Корнілова. Також припускали, що ген. Верховський і адмірал Вердеревський не схочуть вступити до такого кабінету.

Наради над сею справою тривали до рана. Не будучи всилї утворити коаліційного кабінету, в якім були би заступлені праві і ліві партії, Керенський рішив ся утворити тимчасовий кабінет безпартійний, зложений з 5 членів.

Воєнний кабінет з 5-тьох членів.

ПЕТРОҐРАД, 16. вересня. — Нині проголошено імена членів, які входять в склад нового кабінету.

Російський кабінет складаєть ся з отсих пятьох членів:
КЕРЕНСЬКИЙ, президент;
ТЕРЕЩЕНКО, міністер для заграничних справ;
ГЕН. ВЕРХОВСЬКИЙ, міністер війни;
ГЕН. ВЕРДЕРЕВСЬКИЙ, міністер від амуніції;
НІКІТИН, міністер почт і телеграфів.

У відозві, яку видало провізоричне правительство, проголошуючи імена членів нового кабінету, говорить ся, **„що лише з огляду на остаточне утворенє кабінету і з огляду на виїмкові обставини передасть ся всю державну власть тимчасовому кабінетови".**

Як доносить з достойного жерела, **новий воєнний кабінет буде урядувати лише через 10 днів. На його місце буде утворений найдальше дня 25. вересня новий відповідальний кабінет.**

Прочі бувші члени кабінету позістають в характері шефів своїх департаментів.

ПЕТРОҐРАД, 16. вересня. — Бувші члени кабінету міністрів, які не війшли в склад нового кабінету, позістануть надальше на своїх становищах, але вже не в характері міністрів, а в характері шефів своїх департаментів.

Петроград від дня 23. вересня замкнений.

ПЕТРОҐРАД, 16. вересня. — Міністер внутрішних справ видав нині розпорядженє, на підставі котрого буде **вступ до Петрограду з днем 23. вересня зовсїм заборонений.** До Петрограду будуть могли дістати ся лише особи, які викажуть ся окремим в сій цїли виданим пашпортом.

Декрет в справі розвязаня думи вже готовий.

ПЕТРОҐРАД, 16. вересня. — Новий кабінет приготовляє сповненє ще дальших жадань лївиці. І так між иншим **кабінет приготовив вже декрет в справі розвязаня державної думи.**

„Новая Жизнь" змінила назву на „Свободная Жизнь".

ПЕТРОҐРАД, 16. вересня. — **Часопись видавана Максимом Горким під назвою „Новая Жизнь" виходить тепер під назвою „Свободная Жизнь".**

Орган петроградської ради роб. і салд. депутатів критикує остро воєнного команданта Петрограду, ґен. Пальчинського за закритє часописи Горкого.

Установчі Збори розпічнуть ся дня 11-го грудня с. р.

ПЕТРОҐРАД, 16. вересня. — Провізоричне правительство установило остаточно реченець переведеня виборів телеґатів на Установчі Збори і реченець скликаня Установчих Зборів.

Правительство назначило на вибори день 25. падолиста. Установчі збори розпічнуть ся дня 11. грудня.

—o—

Ґенерал Корнілов арештований в Могилеві враз з цїлим штабом.

ПЕТРОҐРАД, 15. вересня. — **ҐЕНЕРАЛ КОРНІЛОВ, ЯКИЙ СТОЯВ НА ЧОЛЇ ЗАГОВОРУ ПРОТИ ПРОВІЗОРИЧНОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА, ЗІСТАВ НИНІ АРЕШТОВАНИЙ В МОГИЛЕВІ ВРАЗ З ЦІЛИМ ЙОГО ШТАБОМ.**

Про арештованє ґен. Корнілова одержав Керенський від ґен. Алексієва телеґраму отсього зміту:

„Вчера о год. 10-тій вечером арештовано ґенералів: Корнілова, Локомського і Романовського та полковника Плюшин-Клющевського.

„Члени слїдчої комісії прибудуть до Могилева о півночи, щоби перейняти у свої руки арештованих. Також і инші офіцири, яких комісія вкаже, будуть арештовані. Всі війска в Могилеві є вірні провізоричному правительству і слухають моїх розказів".

Арештоване ген. Корнілова відбуло ся без проливу крови.

ПЕТРОҐРАД, 15. вересня. — **Арештованє ген. Корнілова відбуло ся без проливу крови, але аж по довших переговорах, підчас яких грозила оружна розправа.**

Коли війска вірні правительству, під командою ґен. Коротокова, зближали ся до Могилева, ґен. Алексієв, новоіменований шеф штабу, провадив переговори з ґен. Корнїловом в справі його підданя. Справа була досить трудна, бо значна частина місцевих війск заявила ся була зразу за ґен. Корнїловом, грозячи, що будуть його боронити до остаточного.

Ґен. Корнілов і ґен. Локомський предложили свої услівя, під якими вони є готові віддати свої шаблї (на знак підданя). Які се були услівя, позістає покищо тайною. В кождім случаю мусїли вони бути за великі, щоби ґен. Алексієв міг на них згодити ся.

Тоді ґен. Алексієв вислав до Керенського телеґраму, в якій представив йому положенє в Могилеві, подаючи притім, що більшість війск місцевої залоги симпатизує з ґен. Корнїловом. Керенський яко відповідь дав приказ, щоби сейчас перевести арештоване ґен. Корнїлова.

Ґен. Алексієв зразу вагав ся виконати приказ Керенського, хотячи оминути оружну розправу з війсками ґен. Корнїлова. Однак від Керенського наспіла телеґрама, що коли ґен. Алексієв не переведе до двох годин арештованя ґен. Корнїлова, він буде мусїв набрати переконаня, що ґен. Алексієв є полоненим ґен. Корнїлова. А в такім случаю, як се дальше заявив Керенський, буде мусїв ужити инших средств, щоби

(Продовжене на стороні 2-гій).

СПРАВА ПОЛЬЩІ.

Польща проголошена конституційною монархією.

БЕРЛІН, 16. вересня. — **Декрети, якими німецький і австрійський цїсар проголосили нову польську державу, були подані до публичного відома польському народови через ґенерал-ґубернатора Безелєра.** Ґенерал-ґубернатор відчитав проклямації обох цїсарів вчера пополудни в королївській палаті у Варшаві.

Польська держава має одержати устрій конституційної монархії, основаної на підставі загального і безпосереднього права голосованя.

В проклямаціях обох цїсарів говорить ся, що їх бажанєм є перевести в діло всї постанови, обняті проклямацією з 5. падолиста 1916 р. З приводу однак війни, яка становить великі перешкоди, переведенє і пущенє в рух нової держави мусить відбувати ся постепенно.

Центральні правительства заявили також, що їх війска є приневолені лише через час війни держати у своїх руках польські землї, з огляду на оборону східного фронту.

Центральні правительства пояснюють дальше, що вони з причини воєнних операцій мусять мати покищо й контролю над законодавством в Польщі.

Короля буде заступати тимчасово управляюча рада, зложена з трох членів. Вона заіменує президента кабінету, котрий утворить кабінет міністрів. Управляюча рада і кабінет міністрів покличуть до житя тимчасову державну раду, яка буде тимчасово заступати парлямент, вибраний пізнїйше цїлим народом.

Се тимчасове тїло буде мати право законодатної орґанізації. Рада державна, яка недавно уступила, може істнувати дальше, але лише в характері тїла дорадчого. Коли давна державна Рада (Рада Станув) числила лише 25 членів, то теперішна буде побільшена на 75 або на 100 членів.

В сей спосіб завязана нова держава не буде мати покищо права заключати заграничних договорів або входити в міждержавні союзи, але вона буде мати повну свободу ухвалювати закони, які дотичать внутрішних справ держави. Просьвіта і судівництво є вже тепер під нічим неограниченою контролею Поляків.

Президент кабінету є особою відповідальною і буде підписувати всї зарядженя спільно з трома членами управляючої ради.

Реченець перших народних виборів до парляменту буде назначений тимчасовим правительством, яке складаєть ся: з управляючої ради, президента кабінету і державної ради.

Між кандидатами на членів управляючої ради згадуєть ся: варшавського архиєпископа, кн. Любомірского, президента Варшави і кн. Островского.

Задача Управляючої Ради.

АМСТЕРДАМ, 15. вересня. — **Силою цїсарських маніфестів, проголошених 12. вересня у Варшаві і Люблині, перенесено найвисшу власть в Польщі на управляючу раду з трох членів, іменованих правительствами, які польські землї займили.**

Як з Відня доносить, всї декрети, видані сею радою, мусять бути потверджені відповідальним міністром. Рада виконує лише власть уставодавчу.

В маніфесті говорить ся дальше, що **для всяких зарядженъ польського правительства, які ще не зовсїм належать до обсягу діяня польських властий, потребують потвердженя від властий окупаційних**

(Продовжене на стороні 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	в Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї мони-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висилаю замовлення наложить долучити мони-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF MEMBERSHIP LABEL FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

За всї оголошення поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописи не звертають ся.

З біжучої хвилї.

З приводу останних поголосок про зміни в російськім кабінеті міністрів помістила нюйорська часопись „Івнінґ Пост" (з дня 14. вересня с. р.) вступну статю, в якій між иншим говорить отсе:

Коли би се показало ся правдою, що Некрасов і Терещенко виступили з кабінету, то се означало би дальші уступки в користь конституційних демократів (кадетів).

Роботою Терещенка і Церетелія було признане Україні автономії на їх власну відповідальність, що привело відтак з початком сього літа до кризи в кабінеті, чим приготовили вони підставу до руху проти теперішного правительства, який грозить розчленованем Росії.

Погляд редактора часописи „Івнінґ Пост", неначе би через надане автономії Українцям або иншим народам, мешкаючим в Росії, російській державі грозило розчленоване, не є новий анї оригінальний. Се місонька, яку співали і співають ще й доси російські конституційні демократи (кадети), а з ними і прочі праві, скінчивши на крайних чорносотенцях, коли лише приходило ся полагоджувати справи автономії України. За кадетами співала в тойсам голос вся капіталістична преса анґлійська, а за нею меньше або більше сьвідомо й преса американська.

Без сумніву мусять находити ся і в Злучених Державах особи, які роблять заходи, щоби здискредитувати змаганя Українців і представити їх в як найчорнїйшім сьвітлї. В тій цїли вони фальшиво інформують американську пресу про рух на Україні, не вагаючи ся навіть кинути таких клевет, як представити змаганя українського народу до самоуправи німецькою інтриґою.

Обовязком всїх наших сьвідомійших одиниць є по можности протидїлати ширенню таких поглядів і старати ся о уділене правдивих інформацій про українську справу.

Литовці не хочуть і чути про союз з Поляками...

Телеґрама Злученої Преси доносить: **Вашінґтон,** 15. вересня. — Др. Юліян Бельскіє предложив в імени Литовців, жиючих у Злучених Державах, в департаменті для заграничних справ меморіял, в якім **запереча, неначе би Литва домагала ся союза зі свобідною Польщею.** Ся заява є відповідию Литовців на телеграму, яка тут надійшла була дня 11. вересня, подаючи зміст телеграфічної вістки з Кракова до берлїнської часописи „Фосіше Цайтунґ". В сїй телеграмі було сказане, що **президент польського клюбу в Кракові одержав меморіял від литовських Поляків, в якім вони поставили домагане в справі независимости для Литви і її злуки з Польщею.**

„Такий меморіял могло вислати хиба кількоох Поляків, жиючих на Литві — говорить др. Бельскіє у меморіялї — **і вони нікого не представляють, хиба себе самих. Литовці домагають ся політичної независимости Литви, але вони не хочуть стояти в жадній звязи з Польщею, крім сусїдської приязни".**

Таку відповідь дістали Поляки на свої підступні і хитрі залицяня до Литви. Відні Поляки, якось їм не щастить ся. Ніхто не хоче „браці Полякув" навіть за союзників. Росія виреклa ся Поляків, проголошуючи сейчас по вибуху революції повну независимість Польщі. Литовці відцекують ся від них як від якої зарази, а про Українців нема що й згадувати. Всїм дала ся добре в знаки Польща, тому не вірять навіть нинїшний „свобідній".

І не дивота. Коли нинї цїлий сьвіт стремить до цїлковитої демократизації державного устрою, коли в кождій державі провідники народу старають ся забезпечити власть свому народови, то польські провідники, може одинокі на сьвітї, жадають лише: **короля, сильного уряду і сильного війска** — одним словом: давної шляхотської Польщі, з давними шляхотськими правами і привілеями. **Шляхотська Польща нинї союзників не знайде.**

РОСІЯ ПРОГОЛОШЕНА РЕПУБЛИКОЮ.

Останні телеґрами принесли радісну вістку, що **провізоричне правительство проголосило Росію републикою.**

Хоч з початком революції російське провізоричне правительство заявило було, що про форму будучого державного устрою Росії буде рішати цїлий російський нарід через своїх послів на Установчих Зборах, то відносини зложили ся так, що дальше відтяганє сеї справи було безпредметове. Цїлий ряд подій, які слїдували по собі від часу вибуху революції аж по нинїшний день, виявив, що є річию зовсїм виключеною, щоби будуча російська держава могла прийняти якусь иншу форму державного устрою ніж републиканську.

Заговір, плянований членами царської родини і прихильників старого режіму, і заговір під командою ґен. Корнілова, за плечима котрого крили ся представники російської буржуазії, консерватисти і кадети — оба вони скінчили ся цїлковитою невдачею темних духів Росії, які підносили свої голови і пробували може вносьлїдне своїх сил. Оба ті заговори, які мали на цїли скинути теперішне російське правительство і привернути коли не давний то небогато від нього відмінний режім, є доказом, що серед російського народу темні духи втратили зовсїм свою силу. Народні маси станули зовсїм отверто і без найменьшого вагання по стороні своїх правдивих провідників. І нинї зовсїм безпечно можна сказати, що обі ворохобні — се були вже останні зусиля темних сил. Без заграничної помочи і без заграничних впливів вони в Росії не будуть уже всилї прийти до колишньої власти.

О скілько і чи взагалї останні ворохобні принесли шкоду Росії, заходить велике питанє. Безперечно, що кожда внутрішна боротьба зуживає силу і є небезпечна, коли рівночасно державі грозить небезпека також і від ворога заграничного. Під тим оглядом і Росії грозила поважна небезпека і Росія потерпіла деякі шкоди. Але знова з другої сторони російська демократія, вийшовши побідою з внутрішної боротьби, зістала сильно скріплена. Внутрішна боротьба виявила богато річий, які лише серед боротьби могли вийти на яву. Провізоричне правительство мало нагоду переконати ся, хто є по стороні демократії, а хто є її дійсним ворогом. Остана боротьба і її скоре здавлене прочистили душну атмосферу, серед якої находила ся в останних часах Росія.

Незвичайно вдоволяючим обявом серед тріаних для Росії хвиль було становище народів, входячих в склад російської держави. В хвилї, коли Росії грозила небезпека давного режіму, грозила втрата свободи і всїх прочих здобутків революції, всї народи станули по стороні правительства, помимо того, що деякі з них, як Україні і Фінляндії, стояли навіть під ту пору у сильно напружених відносинах з правительством.

Першим кроком для уздоровленя давно ще хорих відносин було утворене нового кабінету. Російське правительство, позбувши ся зноміж себе постійних противників і дуже підозрілих елементів, конституційних демократів, має нинї розвязані руки. Нинї нема вже в правительстві представників партії, яка кидала ще донедавна колоди під ноги правительства, утруднюючи і спиняючи його працї згідно зі справедливими домаганями цїлого народу. Нинї правительство тїшить ся повним довірєм широких мас народних, і воно його не втратить, коли його праця буде для добра тих широких мас присьвячена.

Нинї російське правительство є сильнїйше ніж колинебудь давнїйше. Опираючи ся на тій силї, воно нинї могло зовсїм сьміло проголосити републиканський устрій Росії, яко одно з перших і найважнїйших жадань.

Є також надія, що відновлене правительство вийде також на зустріч справедливим домаганям усїх народів в Росії. Тому витаємо перший крок правительства яко вступ до нової, красшої доби для Росії і всїх її народів.

Вісти з України.

Чи внутрішна боротьба на Україні?

Київ, 12. липня. — На спільних нарадах представників екзекутиви суспільних і політичних орґанізацій з представниками Української Центральної Ради ухвалено покликати комісію для обговорення питаня про спільне порозуміне української і неукраїнської демократії, а також для сформовання областного орґану.

Перше засїданє тої комісії показало цїлковиту неможливість порозуміня між представниками загально російських орґанізацій і партій з представниками Української Центральної Ради.

Українці заявляють, що творити новий орґан нема потреби. Таким орґаном вже є авторітетна Українська Центральна Рада. Длятого склад У. Ц. Ради треба лише доповнити представниками неукраїнської демократії і національних меньшостий. Всїм їм Українці дають ¼ часть місць в У. Ц. Раді, а ¾ оставляють для Українців.

Представники неукраїнської демократії катеґорично заявили ся проти такого услівя, кажучи, що всї вони разом творять орґанізацію, котра є неменьше сильна від У. Ц. Ради. Длятого, щоби взяти участь в У. Ц. Раді, вони жадають найменьше 50% місць.

Не меньше серіозною причиною непорозуміня являєть ся питанє про становище супроти тимчасового правительства.

Представники неукраїнської демократії катеґорично домагають ся, щоби будучий краєвий орґан функціонував безуслівно яко орґан тимчасового правительства. Українці-ж, як се вони заявили в декларації ґенерального секретаріату, кажуть, що вони в найлїпшім случаю відносять ся рівнодушно до тимчасового правительства.

Розумість ся, що при такім яркім противенстві думок згода без серіозних уступок з обох сторін є неможлива.

Присяга на вірність Українській Центральній Раді.

Умань, 29. червня. — Вчера по богослуженю і прочитаню універзалу 5-тий український полк присягнув Українській Центральній Раді.

Окремі українські війска.

Царицин, 6. липня. — З місцевого ґарнізону сформовано 7 українських рот. Формуєть ся також кадра офіцирів.

Нижний Новгород, 18. липня. — Прийшов приказ, аби з ґарнізону виділити всїх жовнірів-Українців в окрему українську часть (відділ), а Поляків в окрему польську часть.

Боротьба між українськими і російськими війсками.

Київ, 18. липня. — Вчера і нинї прийшло до кровавої стрічі між українськими жовнірами полку імени Богдана Хмельницького а вартою школи прапорщиків. По обох сторонах убиті і ранені.

Полтавська епархія за українізацією церкви.

Полтава, 21. липня. — Губернський епархіяльний зїзд духовенства заявив ся за обовязковою наукою релїґії в народних і средних школах на українській мові.

Українізація земської управи.

Київ, 30. червня. — На засїданю представників повітових земських управ обговорювано справу українізації діловодства в управах.

Показало ся, що в деяких управах така українізація вже переводить ся.

Збори признали пожаданим, аби в земських управах діловодство переходило постепенно на українську мову; щоби всї печатки і вивіски на земських інституціях були замінені українськими і щоби письма до всїх місцевих інституцій писати українською мовою.

Московської мови уживати лише в зносинах з центральними правительственними орґанами і з московськими місцевими інституціями.

В РОСІЇ

(Продовженнє з 1-шої сторони).

Самовбийство ґен. Кримова.

ПЄТРОҐРАД, 15. вересня. — **Ґен. Кримов, командант війск ґен. Корнілова, які розпочали були вже наступ на Петроград, поповнив самовбийство.**

Ґен. Кримова арештували були його власні жовнїри недалеко Луги і привезли до Петрограду. По розмові з Керенським, від котрого довідав ся, що його чекає, ґен. Кримов, повернувши до своєї кватири, вистрілив до себе з револьвера і ранив себе смертельно. По кількогодинних муках ґен. Кримов закінчив житє.

Ґен. Кримов був командантом дивізії козаків.

Жовнїри вбивають офіцирів-прихильників ґен. Корнілова.

ЛОНДОН, 15. вересня. — **З Виборґа (Фінляндія) доносять, що жовнїри вбили ґен. Оравського, команданта 40. дивізії, ґен. Стефанова, команданта Виборґа, і 5 инших висших офіцирів, які стояли в порозуміню з ґен. Корніловом.**

Згаданих офіцирів арештовано і приведено до ратуша, де комітет місцевої ради роб. і салд. депутатів мав перевести слїдство. Однак кількатисячна товпа жовнїрів напала на будинок, силоміць взяла офіцирів і на улиці їх убила.

На місце вбитого ґен. Оравського обіймив команду капітан Ешанов.

Моряки застрілили 4 офіцирів на „Петропавловску".

ПЄТРОҐРАД, 16. вересня. — З Гельзінґфорсу (Фінляндія) доносять, що відозва Керенського в справі ворохобні ґен. Корнілова довела на кораблї „Петропавловску" до замордованя 4 офіцирів маринарки.

Чотирох офіцирів відмовило ся від підписаня заяви льояльности провізоричному правительству. Тоді присутні моряки без надуми постріляли їх на місци.

Уступства для Фінляндії.

ПЄТРОҐРАД, 15. вересня. — **Провізоричне правительство оголосило маніфест, на підставі котрого перенесло на фінляндський сенат власть рішати в многих справах, яку то власть мав попередно цар яко великий князь Фінляндії, маючи право рішати деякі справи без згоди сойму.**

Законопроєкт, який має на цїли побільшенє прав Фінляндії в справах, над якими сойм має право голосувати, буде предложений по відбувших ся загальних виборах.

Державний секретар Фінляндії, Енкель, заявив, що нові уступства, які зробило російське провізоричне правительство, будуть радісно повитані в кругах поважнїйших Фінляндців.

40 повертаючих з Америки арештовано.

ХАРБІН (Манджурія), 9. серпня. — **40 російських іміґрантів, які прибули тут з Америки, арештовано.** Вони мали робити зусиля викликати серед народу анархію.

Від часу поваленя царя прибуло з Америки туди богато Москалів, які хотїли відси дістати ся сибірською ссілянщею до Петрограду.

Анархісти взивали жовнїрів, щоби кинули оруже, не слухали властий і рабували склепи. В місті Харбінї аґітація анархістів також принесла чималі шкоди. В місті було богато случаїв нападу.

Велика пожежа.

НИЖНИЙ НОВҐОРОД, 9. вересня. — Місто Лайшев (казанська ґубернія) впало жертвою огню. Велика часть міста зовсїм вигоріла.

Мешканцї міста підозрівають, що огонь підложили воєнні полонені, які находять ся в таборі недалеко міста. **Російські жовнїри зробили напад на табор полонених, причим 20 вбили і многих тяжко ранили.**

200 осіб згинуло в огни.

ПЄТРОҐРАД, 10. вересня. — В селї Ніхолїнську (самарська ґубернія) салдати зрабували склади алькоголю. Притім вибух огонь, в якім згинуло 200 осіб.

СПРАВА ПОЛЬЩІ.

(Продовженє зі сторони 1-шої).

(то зн. німецького і австрійського правительства). Польське правительство одержить доперва по заключеню мира право іменувати міждержавних заступників і заключати міжнародні договори.

Цїсар Вільгельм вислав до ґенерал-ґубернатора у Варшаві відручне письмо, яке щодо змісту криєть ся з письмом австрійського цїсаря Карла.

Як з Відня доносять, в маніфестї говорить ся, що першою задачею ради буде іменоване президента кабінету, який однак мусить бути потвердженний обома союзними правительствами. Опісля президент приступить сейчас до утворення кабінету міністрів. Відтак буде покликана до житя державна рада, яка буде становити завязок до будучого сойму.

Управляюча Рада для Польського Королївства.

АМСТЕРДАМ, 15. вересня. — З Відня доносять, що австрійський цїсар Карло вислав до львівського архиепископа ґрафа на Шептицях Шептицького (??!!), який має бути іменований предсїдателем нової польської управляючої ради, відручне письмо отсього змісту:

„В порозуміню з німецьким цїсарем маю намір дальше вести зорґанізоване польської держави по мисли манїфесту з 5. падолиста 1916 р., щоби сей край був увільнений від тяжкого ярма і щоби, о скільки на се позволяє воєнне положенє, він розвинув свої великі культурні й економічні сили, які є конечні для його політичної будови.

„З причини тяжких воєнних часів було дотепер неможливим, щоби польський король з давною, чесною і славною короною Ягайлонів знова віхав до столиці краю та щоби представники народу, вибрані на демократичній підставі, у Варшаві зібрали ся. Але тепер, згідно зі жаданем народу, будуть утворені тїла польської держави, які будуть наділені уставодавчою і екзекутивною властию".

(Отсе вже вдруге є згадка, що митрополит Шептицький має бути іменований одним із членів управляючої ради в Польщі. В телеграмі з Берлїна говорить ся про іменоване варшавського архиепископа, а в телеграмі з Відня львівського архиепископа. Се друга виглядає на неправдоподібну).

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ЇЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

ФАЛО І ОКОЛИЦЯ!
Русини-Українці.

...ли маєте справу судову то удайте ...о добре знаної фірми 107-12

STONE-ANDERSON, АДВОКАТИ,
306 Mutual Life Building.

...ли звайтеся Русини-Українці, І. Фо... котрий вісчить студіл зправ, і є доволи тої фірми, то ви, ми там справу ...годить як найлучше по всіх кортах.

J. FOSTEY,
Mutual Life Bldg., Pearl St.
Phone Seneca 3995-W

ГАМТРАМК, МІШ.

Тов. Марійна Шашкевича, від. Н. Союза в Гамтрамк, Міш.
— устроює —
ВЕЛИКИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
у суботу, дня 22. вересня 1917
...ли „Українська Хата" під числом 22 Грейлінг стр., — Гамтрамк, Міш.

Початок о годині 7-ій вечер.

...ина для мущин 25 цнт., для женщин і панночок 15 цнт.

Се товариство просить всіх Українців Українців з Гамтрамк і з дорогих як також всі українські товариства, щоби прибули на сю забаву. На сали буде працювати перворазна оркестра. Гала реклама. Смачні перекуски. Солодкі напої. Чак прохуть з ніпокоєнням. — За лоску обсугу і забаву ручить

09-10 КОМІТЕТ.

Увільнений від вісімлітних болів жолудка.

Франк Шіллер 507 Норт 3-та ул., Рідінг, Па., виказує в поднизшім письмі свою подяку п. Г. Г. фон Шлікові, одинокому фабрикантови Болгарського Кровного Чаю.

„Я з приятностю повідомляю Вас, що я особисто переконав ся про успішність Вашого БОЛГАРСЬКОГО ЧАЮ і можу сказати, що се средство не має собі рівного в світі.

„Я терпів через вісім літ на жолудок, а по ужитю одної пачки БОЛГАРСЬКОГО КРОВНОГО ЧАЮ, я чувсь як новонароджений і мої кльопоти з жолудком зникли".

Одна велика для родини ...а Болгарського Кровного ..., яка вистарчає на пять міс., коштує $1.00, шість пацк. $5.00 і висилається ся всюди ...одержаним належитости або O. D. Адреса: 110

MARVEL PRODUCTS CO.,
...0 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

УВАГА: коли хочете обезпечити пакунок, вишліть 10 цнт. більше.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ
ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ
СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВЛІВОНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАННЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30 цнт. — ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35

„SVOBODA",
Grand St., Jersey City, N. J.

ХТО ХОЧЕ ПРОЧИТАТИ?

Чи хотіли би Ви лише знати, чи хотіли би Ви вельше працювати? Зберегти свої гроші? НЕ ВЖЕЛИ ЩО ТАК!

Всі ті Ваші бажання сповнить ся, як Ви будете знати англійський язик. Подивіть на своїх знакомих, товаришів по англійськи, як їм все ся вистачає. Вони читають англійські часописи, ходять до портів, беруть ся до торговлі і все понимають. Чи Ви не хотіли би так також? Коли Ви слабі або і вмієте ще чисте англійської мови, то не марнуйте ані хвилі часу, а сьгодня напишіть до нас лист і залучіть 10 центів гроший або маркамп, а ми вишлемо Вам пробну лекцію і покажемо Вам як ми гарантуємо вивчити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по англійськи за незвичайно малою оплатою. Училися до сей школи хлопчо. Ми учимо скорочно. Лекції висилаємо почтою до всіх країв Америки. Тисячі людий покінчили сю школу і тепер вони дякують нам. Те саме зробите і Ви. — Адресуйте: 102—

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
625 W. 47th St., New York City.

ДАРОМ! Кожний піставе каталог найгарнійших рідчий і ще почуваних — даром, — то найліпше нам свою адресу і залучить 4 цнт. марку на оплату пересилки. 88-

GLOBE NOVELTY CO.,
Box 41, Sta. D., New York City.

СТАЛА РОБОТА
для
МУЩИН ЖІНОК І ДІВЧАТ
В ВОВНЯНИХ ФАБРИКАХ

Добра платня
Знамениті відносини робітників.
Початкуючі дістають платню підчас науки.
Безплатне Бюро праці.
107tw45

Industrial Council of Passaic Wool Manufacturers
24 Lexington Ave., Passaic, N. J.

П. Смуток.

В РІДНИХ ОБІЙМАХ.

(На політичні теми).

I.

В одній зі статий московської національностичної преси, посьвячених оцінці панованя Франц Йосифа і його славянській політиці, натякнено на високу особисту повагу, яку мав сей монарх між підвладними йому славянськими національностями, і на ту неворожу льояльність, з якою за час його довгого панованя відносили ся австрійські Славяни до своєї ріжнородної вітчини, независимо від її лихих внутрішних національних відносин. Сю льояльність автор статі змушений уважати „гріхом" австрійського славянства, кажучи, розуміється, що на ворожу для славянства політику австрійського правительства славянські національности Австрії повинні були відповісти протидержавними і протидинастичними виступами*)... Ми, очевидно, не маємо на цілі оборонити Австрію і Франц Йосифа від закидів національностичної газети. Без сумніву, у славянській політиці Австрії були великі органічні браки, котрі конець кінцем довели сю державу до точки нерозрішимих внутрішних протиріч, і коротко перед вибухом сьвітової війни навіть здержали роботу державного апарату. Не будемо ми виступати і проти острої оцінки славянської льояльности, хоч ся оцінка може бути дивна й несподівана в устах державника і монархіста, яким є автор статі у своїх переконанях в дитаню московського суспільного житя. Не знаємо, чи хотів М. Меньшиков установити загальне положенє, що всяка піддана народність має право означувати степень своєї льояльности супроти держави, котрій вона є піддана, зі всіми національними інтересами... Але припустім, що в данім случаю автор має рацію, що дійсно повинно ся стерегти інтересів славянства в його цілости і що віддане себе чужому монархови і правительству в таких услівях було спеціальним славянським гріхом.

Ми однак думаємо, що коли при оцінці національної політики віддільних славянських національностий за точку опертя треба принимати інтереси славянства в цілости, то гріхови славянської льояльности і хибній політиці австрійських Славян можна протиставити и инших грішників проти славянства і инші гріхи, далеко тяжші і непростимі. Будучий дослідник славянського руху в своїй оцінці причин, які здержали ідейне і культурно-політичний розвій славянських областий, без сумніву за першим місци поставить не славянську льояльність чужій державі, а славянську нетерпимість у відношенню культурній народности супроти слабшої, пануючої супроти підчиненої своїм-Славянам... Як кваліфікувати се свійство славянської натури, се полинаємо під осуд М. Меньшикову, але вина тут проти славянства в кождім разі є, і то немала. Що німецькі держави не дуже прихильно відносять ся до вкорінення в їх границях славянських впливів, в тім і з точки погляду М. Меньшикова нема нічого дивного, бо німецькі Меньшикови всяке пособлене славянству уважають гріхом проти германської раси і культури. Але міжславянській новітній, боротьба сусідних славянських племен задля гегемонії (верховодства), сей — як Пушкін легко називає — „спір Славян поміж собою", який коштує славянство стільки кровя й енерґії, — сьвідчить про се, що сильні славянські національні орґанізми, особливо коли вони володіють своєю державностию, не гірше Німців можуть шкодити славянській ідеї, давлячи і пригнїтаючи підчинені славянські культури.

Наглядний примір сього виду славянських гріхів ми маємо в сербсько-болгарській вічній боротьбі, котра тепер вкінци перейшла просто у взаїмне мордованє двох славянських народів. Ще видніші форми принимає славянський шовінізм, коли весь тягар суперництва двох національностий звалюється ся на третю, котрій в тім случаю приходить ся зазнавати напір рідного націоналізму з двох сторін. Так ті Серби і Болгари у взаїмній ненависти розривали на части нещасну Македонію, перехрещуючи її населенє то в сербський то в болгарський рід, і нераз давали Македонцям причину жалувати за часами турецького панованя...

Є і другі, близші нам, подібности міжславянських національних відносин, далекі від ідеї славянської єдности: ми знайдемо їх в історії української національности і в її відношенню зі сусідними галузями славянства. Історична минувшина дає нам картину довголітної боротьби між Московщиною і Польщею за гегемонію у східній Европі і за культурно-політичне панованє над Україною і Білорусию. Польсько-українські відносини в тім періоді представляють ряд стріч, не меньше жорстоких і кровавих від нинішних сербсько-болгарських вороговань. Під польським панованем українська народність дізнала ся, що значить гнетенє рідної культури зоружеєю державною властию. Але не дивлячись на успіхи козацьких повстань, які конець-кінцем обезсилили Польщу, повного освободженя від чужої державности Україні не вдало ся добитись; перемиря між Московщиною і Польщею після андрусівського договору (1667 р.) розділило Україну на половину, при чім Українцям правобережної половини прийшло ще сотку літ остати в польських обіймах, з котрих вони час від часу старали ся вирватись при помочи народних повстань... Лівобережна-ж Україна протягом тої сотки літ під російським правлінем постепенно утратила самостійне політичне житє, а коли прийшла жінци до упадку суперниця Росії, Польща, то в границях російської імперії опинили ся майже всі части української території разом зі значною частию польського королівства. Лише західні ґалузи української національности, під Австрією, остали ся під впливом польської культури; колиж Галичина одержала від австрійського правительства областну автономію, то в руках Поляків опинила ся не лише суспільно-економічна, але й політична власть над тим краєм. В таких услівях українська народність проіснувала ще сотку літ до нашого часу. За сей період московсько-польські, московсько-українські і польсько-українські відносини звісним способом зміняли ся, принимаючи більше або меньше складові форми в зависимости від політичних обставин, але їх основа і дійсність остали ся все тими, представляючи паралелі подібним давної минувшини... З тої точки погляду представляють ся не безінтересним обновити в памяти головні факти з недавної історії українського національного руху і трохи подрібнійше застановити ся над положенєм української справи тепер.

(Дальше буде).

*) „Новое Время" (в 25. падолиста 1916 р.) „Грѣхъ славянства" М. Меньшикова.

СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА ЖЕРТВИ ВІЙНИ!

Нехай не буде між нами нїодного, який, співчуваючи з недолею наших братів в рідним краю, не поспішив би з підмогою на нещасні жертви війни.

Жертвуймо всі! Жертвуймо по можности як найбільше!

Всі внески жертводавців і гроші треба посилати на адресу: Rev. E. Sydoriak, 42 Van Buren St., Passaic, N. J. Чеки і моні-ордери треба виписувати так: „Ukrainian Alliance of America". Українська Рада в Америці.

НЕРАЗ ЗАПИТУЄ

ЧОЛОВІК САМ СЕБЕ: ЧИМ БИ Я МІГ ПРИСЛУЖИТИ СЯ РІДНОМУ НАРОДОВІ? ТОМУ ЛЕГКО ДАТИ ТАКУ РАДУ: КОЛИ ХТО ПРИЄДНУЄ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ДЛЯ СВОЄЇ ГАЗЕТИ, ТО ВІН ЗБІЛЬШАЄ ГРОМАДУ СВІДОМИХ УКРАЇНЦІВ. І ТИМ ВІН РОБИТЬ ВЕЛИКУ ПРИСЛУГУ РІДНІЙ СПРАВІ. СЕ Є ПРИЧИНА, ЧОМУ ПЕРЕДПЛАНУВАНЄ „СВОБОДИ" Є ПАТРІОТИЧНИМ ДІЛОМ.

За „Свободу" платить ся:

НА РІК	$2.50	В місті Джерзи Сіти і за границею:	
НА ПІВ РОКУ	$1.25	РІЧНО	$3.25
НА 4 МІСЯЦІ	$1.00	ПІВРІЧНО	$1.75
		НА ЧВЕРТЬ РОКУ	$1.00

Гроші і замовленя треба слати на адресу:
„SVOBODA",
82 Grand St., Jersey City, N. J.

Листи з російського полону.

Лист Антона Фанока, писаний до брата Григорія у Вінпан, Н. Дж.

Арзамас 7. мая 1917.

Дорогий Братчику!

Кланяю ся низко і сердечно кождому своїх дорогих братів і сестри і всю родину. З нещасної всякої і з гіркого житя вже не знаю, в який спосіб писати до Вас, мої рідні Брати і Сестри. Але з великої тривоги, смутку і жалю що раз посилаю нару слів — може вже послїдних.

Признаю ся, що жити так уже прикрили ся, що дальше годі терпіти! День минає на днем, місяць за місяцем і роки йдуть у смутку, недостатку, в брулї і тяжкій праці. Проклята неволя! Не можна дочекати ся кінця тої дурної, захланної, тяжкої, проклятої війни. Чи то вже так Богу наказав, чи дав ту війну на знак для поправи народу — як у тім часї, коли Той будував літаний свій кочуег і остерігав лютий перед потопом.

Бог один знає, чи ми ще коли побачимо ся, бо як війна не скінчить ся в тих місяцях, то я зими вже недочекаю.

Вже 25-тий місяць від піддана Перемишля і цілий той час я страдаю в неволи. Я довідав ся, що ті письма, котрі я пишу до дому, доходять на місце призначеня; а ті листи, котрі з дому висилають до мене, десь усї пропадають. Вже незадовго буде три роки, як я не знаю, чи жиє моя люба старенька матуся, чи жиє моя найдорожша в житю жінка, чи жиють мої діточки-сиріткі. Я знаю лиш те, що вони батька не мають. А може вони і без мами остали ся? А може вони гнуть або вже погибли під гоким небом без ніякої помочи? Боже, що за кара! Боже, що за страхопище! Ісусе, претерпівший за нас страсти, допоможи мені стерпіти те горе, бо я вже проклив ту годину, в котрій мене мати родила.

Дорогі Брати і Сестри! Як би я умер тут на далекій чужині, то прошу Вас: памятайте за мою жінку і діточки і за мамусю стареньку. Бог знає, хто живий остане, бо проклятій війні кінця не видко.

Проклята ся година, в котрій я вихав з Америки. Дай, Боже, мої теперішне горе перетерпіти і ще раз там повернути — в той край золотий, в той край найдорожший, в тую свобідну землю Вашінтона. Я тепер втикаю ся, що повернув до Европи, а Вас, Брати дорогі, нераз споминаю. Най Вам Бог допоможе! Най буде честь і слава нашим товаришам американській републиканській Руси!

Нераз мене сили обнимуть на згадку, що так славно і чесно наша Русь жиє в Америці в єдности, а тут мене вважають ворогом Руси, і на руській земли я находжу ся невільником. Серце огорнає розпука, жаль незмірний. Жити-б ся хотіло, бо жите кождому дороге...

Я тепер дуже тішу ся, що Русь-Україна буде свобідна. Желаю їй як найлїпших успіхів. Най жиє свобідна Русь і Україна! Честь і слава борцям за свободу! Най жиє американська свобода!

Ваш все щирий брат — Антін.

Препісний листок молодого Українця з Галичини, який дістав ся в російський полон в ранзї кадета австрійської армії. Картка писана до одного Українця в Америці і має дату 11. цьвітня 1917 р. (Імена осіб і назви місцевостий із відомих причин пропускаємо).

Найдорожші Стрийцю!

Тепер у нас всьо рветь ся до хіба. Я також не хочу остати ся позаду других, тимбільше, що ще памятаю заседи, які Ви мені вщіпляли. Отним словом — я зголосив ся в армію. В Києві оснував ся український „охочекомонний полк" (полк кінноти з добровольців). Буду принятий або до кого, або взагалі до котрогонебудь з українських полків. В таку велику хвилю сидіти з заложеними руками — був би, думаю, непростимий гріх. Одиноким моїм бажанем є, щоби мене як найскорше приняли.

ВАЖНЕ ДЛЯ МІСЦЕВИХ УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗА.

Отсим повідомляєть ся всїх місцевих урядників і орґанізаторів У. Н. Союза, що згідно з ухвалою головного екзекутивного комітету, з 10. липня с. р., до У. Н. Союза будуть ся дальше приймати нових членів за половину вступного в місяцях: липни, серпни і вересни 1917 р. З сеї ухвали повинні користати як місцеві урядники У. Н. Союза так і ті, котрі мають намір приступити до У. Н. Союза.

По всї інформації в справі У. Н. Союза треба писати до головної канцелярії У. Н. Союза на адресу:

Ukrainian National Association,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

За головний уряд У. Н. С.

Д. Капітула, гол. предс.;
М. Угорчак, гол. рек. секр.

ПОТРІБНО ХЛОПЦЯ ДО ШТОРУ.

18—20 літного хлопця потрібно сейчас до штору, котрий уміє добре писати і числити а також мусить знати англійську мову; мусить бути Українець і знати роботу бучерську і гросерняну. Голоситись личтовно або устно:

GROCERY STORE, 88 Greene St., Jersey City, N. J.

ПОШУКУЮ ЗАНЯТЯ в бізнесі українськім або польськім, в салоні або в гросерни. Голоситись на адресу:

УКРАЇНЕЦЬ, c/o „Svoboda",
83 Grand Street, Jersey City, N. J. 108-10

РІДКА НАГОДА!!

З причини родинних зараз на продаж:

1) ФАРМА с 110 акрів, з чого половина одної ниви і половина гурбого лїсу і пасовиска, в стейті Мікоґанськім, в відалеглю 47 миль від Ню Йорку, а 3½ милї від станції, дім с 10 комнатах з цементовим пивницею, стайня цементована на 12 коров і 4 коні, стодола, шпихлер, цементована молочарня, курник, дренітаж і трохи ріжних знарядів. Ціна 2400 дол., з чого 800 дол. готівки, а решта на догідну сплату.

2) ФАРМА с 20 акрів, доброї землї, з тим сель 3 акрів кукурудзи, 2 акри буряків, 1½ акра кольрапи, ½ акра чосника, 1 акер буряків, фасолї і инші ярини, ¼ акра солодкої бульби, в стейті Ню Джерзи, в відаленю 38 миль від Ню Йорку, з 35 міль доїзду до стації і до більшого міста Джейкобсбуру. Дім мурований, новий о 4 кімнати, стайня, курник, шпихлер, шопа, і кінь, і корова, 75 курий, машини і знаряди господарські. Тревно Ню Йорку і з поворотом коштує $1.72. Ціна 2,300 дол., а чого 700 дол. готівки а решта на догідну сплату.

По більшої інформації пишіть зараз на адресу: 109-111

ФАРМА,
c/o American Ukrainian Exchange,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!
„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"
Про Мужиків, Козаків, Попів, Нєьоцлїв, Лахів, Москалів, Жидів і Циганів.
Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ
Замовленя і гроші посилайте до:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J

Отця Молінґера Винахід

Отець Молінґер був сьвященик сего, що найбільше потрібним було для людського здоровя, коли він почував сей СлавнийРостинний Чай. Нині писачі людий уживають сї неоцінені листки, кору, цьвіти, корінці, зерна, ростини і дроги, і відносить ся з довірєм до широкого вжитя славного сьвященика, котрий обслужив понад 200,000 недужих людий. Дякуючи ми могли надурувати всї добровільні письма подяковані тисячий людий, котрі відновили здоровя через уживанє сего чаю, який скріплює тїло і зміцнює кров. Ваш пишо до сего напису і сейчас висилаємо до $1.00 за чаю чаю.

Для старих і молодих або полів се природне средство повинно находити ся в кождій хаті. Воно поправить здоровлє для людий, що терплять запір, ревматизм, нестравність, упрічні і нервові болї голови, неправильности крови і нерви, нема нічого лїпшого над сю цінну комбінацію ростин. Ми висилаємо РОСТИННИЙ ЧАЙ ОТЦЯ МОЛІНҐЕРА ВСЮДИ ЗА ОДЕРЖАНЕМ $1.00 ГРІШИМИ, МАРКАМИ АБО МОНЕ-ОРДЕРОМ. НЮ ВИСТАРЧИТЬ НА 5-ЛЮДИНУ ПРОТЯГОМ ТИЖНЯ. КОЛИ ХОЧЕТЕ СПРОБУВАТИ, ми вишлемо ВАМ ПРОБКУ ДАРОМ. 110,111

MOLLINGER MEDICINE CO.,
32 Mollinger Bldg.,
14 East Park Way, N. S.,
PITTSBURGH, PA.

АМЕРИКАНСЬКО УКРАЇНСЬКЕ БЮРО
В НЮ ЙОРКУ
пересилає РУБЛІ до Росії а ЛІРИ до Італії для полонених, відшукує Ваших знакомих і родини в краю. — Пересилає всякі листи до старого краю (до Галичини і Буковини) через Швецію.
Пересилка листу разу з почтовими оплатами коштує 50 цнт.
В повисших справах належить звертати ся на адресу:
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 East 6th Street, New York, N. Y.

УКРАЇНЦІ! УВАЖАЙТЕ!
на день 22-го і 23-го вересня 1917 р.
В СУБОТУ І НЕДІЛЮ
В тих днях відбудеть ся
ВЕЛИКА ПРИВАТНА ПРОДАЖА І ЛІЦИТАЦІЯ ФАРМ
з інвентарем і засївом як і без інвентаря в стейті Ню Йорк.
Земля дуже плодюча і без каміня. Околиця гарна.

Українці! не трабте нагоди, бо се може й послідна, запевніть існовнє собі і своїм дітям. Дорожнеча доволи, що фармер є незвичайним елементом сьогодні. Ві на продежуєсь а ложина зростає де нечуваних цін. Ратуйте ся! тепер найлїпший час. — По безплатні інформації можна листовно або особисто щодо до дня відїзду від 7-ої годин рано до 8-ої вечером. Відїзд на фарми в суботу 22-го вересня о годині 7-ій рано прямо з бюра. Задаток найменьше 200 доляр треба мати при собі.

109-

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПРОДАЖИ ФАРМ,
76 East 7th Street, Телефон Orchard 2504. **NEW YORK CITY**

МОЖЕТЕ БУТИ ВИЛІЧЕНІ
Прийдіть до мене - Я приверну Вам здоровлє
Я маю найлїпші електричні прилади, які уживаю до всїх недуг
X-RAYA (ЕЛЕКТРИЧНІ) РОЗСЛІДИ.

Я є найстарший християнський медичний спеціяліст в Пітсбурґ, Па.; 37 літ працював успішно, лїчучи тисячі недужих людий.
Я СКАЖУ Вам, чи можете бути вилїчені або ні, без догадів, і помочу Вам тоді, коли другі молодші або непрактичні лікарі, бас сказали.
Я УЖИВАЮ лише найлїпші і найлїпші ліки при лїченю моїх пацієнтів.
Я МАЮ свій власний девелоґмент з аналізами і лябораторією, які є найлїпші для недужих людий.
Ви здивуєтесь, коли побачите як скоро Ви можете бути вилїчені. Одна візита упевнить Вас про моє знанє і надежу. Вас, через що я осягаю успіхи в недужім часї. 108-

ВСІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН УСПІШНО ЛЇЧИТЬ СЯ.
Говорить по українськи. — Низькі ціни. — Отаєдина і порада даром.

Год. офісові: від 9. рано до 8. веч. В нед. від 10. до 2. в полудне.

Prof. Doctor B. F. MULLIN
Specialist
411 — 4th AVENUE
Напроти почти.
PITTSBURGH, P.

Витніть се оголошенє і принесіть зі собою коли прийдете до мене.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ЦІКАВИХ КНИЖОК,
які має на складі
КНИГАРНЯ „СВОБОДИ".

Арендар. Драма в 3. діях. — Ціна 25 ц.
Американський Шахтяк. Образ з житя руських робітників в 3-ох діях. — Ціна .....30 цнт.
Американець, веселий образ з житя народу зі співами, в трох діях. — Ціна .....15 цнт.
Абу Касимові капці. — Арабська казка Пашеси Іван Франко. — Ціна 30 цнт.
Американський гимн „Май Контри" під нотами з українським перекладом. — Ціна .....10 цнт.
Американські трости. — Ковбок. (Казка). — Еміґранти. — Дві нашої сльози і недолї. — Ціна .....15 цнт.
Анальоґа. Займаюче оповіданє в часи боїв між Европейцями і Індіянами в півн. Америці. — Ціна 20 цнт.
Вийки-невийки. — Ціна .....10 цнт.
Бондарівна. Драма в 4. діях з 5. відслонах. — Ціна .....20 цнт.
Бурлаки. Образ з мирного року Заузи. — Ціна зраз з пересилкою 30 цнт.
Блудний син. Образ з житя наших висельників в Америці у 4 актах зі епілоґом. — Ціна .....25 цнт.
Богдан Хмельницький в Галичині (3 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстрацій). — Фізика горіхки. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дві нашої сльози і недолї. — Ціна .....15 цнт.
Великий підручник школи малярства самоучитель, з безкінци пояснюваними для початкуючих. Цїна ...
Весняні пісні. — Ціна .....15 цнт.
Вибір поезій Івана Франка (з житєписом автора). — Ціна .....35 цнт.
Вічевий співаник. — Ціна .....5 цнт.
Весела книжочка з 17 образками. — Гумористично-сатиричний збірник для сумних людий. — Місяць в добі то сьмішних віршів, дотепів і оповідань. — Ціна .....25 цнт.
Вертеп. Оригінальна картина для колядників. — Ціна .....5 цнт.
Виховець. Народна комедія в 3. діях зі співами і танцями. — Ціна 25 цнт.
В ярмої тяжкім. — Комедія з житя руско-американського народа в 3. актах. — Ціна .....25 цнт.
Вільний чоловік і инші оповіданя. — Ціна .....40 цнт.
Весела читанка з образками. — Ціна .....15 цнт.
Вечері на хуторі біля Диканьки. — Ціна .....15 цнт.
Вода в вирвлі. — Умірковаший та инші. (В. Винниченко). — Заграй. — Останки „Фортуни". — Дві нашої сльози і недолї. — Ціна .....20 цнт.
Граматика української мови. Уложили Кодацький і І. Огонецький — Ціна .....40 цнт.

Замовленя посилайте на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МИ НЕ ЛІЧИМО НЕВИЛІЧИМИХ НЕДУГ.

УЖИВАЄМО НАЙЛУЧШОЇ СИСТЕМИ В ЦІЛИ ВИЛІЧЕНЯ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ.

ЗАПЛАТИТЕ ЯК БУДЕТЕ ВИЛІЧЕНІ.

Наша метода лічиня правильна, без болю. Маємо надію, що вас вилічимо.

Довголітний досьвід і практика дають мені право твердити, що моя метода ли раз відповідна в цїли вилічення недуг: голови, серця, горла, легких, грудий, жолудка, печінки, нервів, натару жолудка, ревматизму, зажаменя крови, спірних недуг і т. д.

Я не вірю в лічене почтою, тому не пишіть до мене, бо навіть не буду відписувати. 99-111

Я не вірю у лічене почтою, однак в многих случаях ті пацієнти, котрі мешкають поза Ню Йорком, можуть оставати в дома від одного до пять днів по моїм спеціяльним догляненю в офісі.

Dr. FLIPPEN, 208 W. 42ND ST., NEW YORK, N. Y.

при 7-мій овені, над силеном з куфрами.

Урядує щодня від 10-ої рано до 7-ої вечер; в неділю і сьвята рано від 10-ої до 1-ої пополудни.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Російський адмірал Колчак прибув до Америки.

До Вашінґтону прибула російська місія під проводом бувшого команданта чорноморської фльоти, адмірала Колчака. Місія буде нарадувати ся з американськими морськими знавцями над улїпшенем російської фльоти.

Дрожать перед гнївом російських робітників.

Вже від довшого часу у Сан Франціско, Кал., ведеть ся розправа проти Томаса Мунея, якому грозять карою смерти.

Минувшого тижня представник каліфорнійських торговельних орґанізацій, Едвард Морган, перестерігає правительство, що засуд Мунея на кару смерти може викликати негодоване серед робітничих мас в Росії, які Мунея порівнюють із Бейлісом, котрий мав упасти жертвою несправедливости. Кара смерти, присуджена для Мунея, може викликати сильну протиамериканську аґітацію в Росії, що для правительства було би некорисним.

Грозять страйкерам асентирунком.

У Сієтл, Вашн., вийшло на страйк 5.000 робітників, занятих у корабельно-будівляних варстатах. Страйк вибух тому, що склади дерев, відки беруть ся матеріял на будову кораблїв, не хочуть признати робітникам 8-годинного дня праці.

Правительство звільнило від військової служби всїх, які працюють при корабельних варстатах. Колиж тепер робітники вийшли на страйк, власти загрозили, що страйкерів засекретирують ся і вишлеть ся на фронт.

Професор університету суспендований за нельояльність.

Проф. Вілїям А. Шейпер, який через 13 лїт завідував політично-науковим департаментом на університеті в Мінесота, зістав суспендований за своє нельояльне становище супроти війни.

„Доки Америка не була у війні,—каже проф. Шепер—моє становище було нельояльне. Відколи однак Америка вступила до війни, я зайшов у непорозуміне із законом. Однак я є льояльний Американець і я все льояльно віднощу ся до студентів".

Проф. Шейпер родив ся в Ля Крос, Вісконзін. До університету в Міннесоті прийшов з берлінського університету.

„Тиждень льояльности".

Вчера в нюйорськім стейті почав ся назначений губернором Вітманом „тиждень льояльности", який скінчить ся в слїдючу суботу вечером. В кождій, навіть найменьшій місцевости в стейті будуть відбувати ся публичні мітинґи, на яких бесїдники будуть закликувати суспільність то повинуваня і послуху супроти американського правительства.

До армії потребують людий, які говорять по французьки.

Військова кватира під ч. 280 Бродвей, Ню Йорк, Н. Й., потребує 50 мущин в віцї від 25 до 40 лїт, які володіють добре французькою мовою. Вони одержать ранґу сержантів і будуть ужиті до служби у Франції. Зголошувати ся на повисшу адресу. Першенство мають ті, які підлягають військовому законови, а яких ще не асентировано і не покликано.

Жовнїр дістав рік арешту за пиянство.

Воєнний суд в Спартамбурґ, Саут Дакота, розбирав справу жовнїра Августа Бракмана, якого обвинено за пиянство. Суд засудив Бракмана на 1 рік арешту.

Хочуть знати стан всїх державних банків.

Державний контрольор вислав розпорядженє до всїх державних банків, аби вони надіслали правительству свій точний фінансовий стан до 11. вересня 1917 року включно.

Молоко подорожіє.

У Сиракюз, Н. Й., відбула ся конвенція директорів союза молочарників стейтів: Ню Йорк, Ню Джерзи, Пенсильванія, Масачусетс, Вермонт і Коннектікут. Члени сього союза дають державі 4,408.000 кварт молока денно. Конвенція рішила піднести ціну молока.

Корабельно-будівляний варстат в Нюарку.

Другий державний корабельно-будівляний варстат буде находити ся в Нюарку, Н. Дж., де будеть ся будувати 5.000-тонові купецькі кораблї.

Патріотичний батько.

Найпатріотичнїйшим Американцем є, здаєть ся, Джан Тейлор із Кристаль Спрінґс, Місс., котрого 11 синів вступили до американської армії, а 10 дочок вступили до американського Червоного Хреста. Джан Тейлор, батько, також вступив до армії.

По шістьох роках смерти віджив знова...

По шістьох роках „смерти" Чарлс Олдрідж в Дельфос, О., зявив ся знова між своїми приятелями. Приятелї не хотїли вірити своїм очам, коли побачили Олдріджа, йдучого улицею, та ще крім того живого і здорового.

Шість лїт тому Олдрідж нагло десь пропав. В кілька днів пізнїйше в ріцї найдено тіло, а мама і сестра Чарлса Олдріджа розпізнали тіло і похоронили його.

Коли Чарлс опускав дім, не сказав родинї про свій намір. Покинувши дім, він не писав до родини ані одного листа. Протягом того часу він працював в копальнях нафти в Ілїнойс. У Форт Вейн від одного знакомого він довідав ся, що в дома мають його за померлого і через се Чарлс рішив ся вернутись домів, аби переконати рідних і знакомих, що він ще жиє.

В Бріджпорті арештовано Еспанця, підозріваючи, що він плянував замах на фабрики амуніції.

Поліція в Бріджпорт, Конн., заарештувала молодого Еспанця, Арґіля Манцамареса, який більшу часть свого житя провів у Берлїнї, Німеччина, відки приїхав тому два роки. Власти підозрівають, що Манцамарес у спільці з другими плянував висадити у воздух всї фабрики амуніції в місті.

Мешкане Манцамареса під ч. 88 Рейлзі ул., в якім найдено три повні ладунки сильно експльодуючих матеріялів, запечатано, аж доки правительство не назначить знавців-хемістів, аби розпізнали силу і якість експльодуючих матеріялів.

Підозріваєть також, що Мачцамарес брав участь у висадженю амуніції на острові Блек Там в Джерзи Сіти, Н. Дж., яка лучила ся 1916 року.

КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

Загальні вибори в Канаді.

Канада приготовляєть ся до загальних парляментарних виборів. Вони будуть переводити ся на цїлком инших основах ніж всї попередні. Сї вибори мають рішити справу військової служби, які ухвалив теперішний парлямент, а про яку має рішити сам нарід.

Вибори, як сказано висше, будуть переводити ся на цїлком нових основах. Нинї тисячі канадійських горожан стоять на боєвім фронтї у Франції; і вони мають голосувати. Також жінки, матери і сестри жовнїрів мають мати право голосования. Робить ся також стараня, щоби натуралїзованим горожанам, які походять з ворожих країв а які перебувають в Канадї меньше ніж 15 лїт, відібрати тепер право голосу.

Лїберальна партія, під проводом Лорієра, противить ся такій виборчій системі.

Борден і його партія можуть дуже легко провалити ся при виборах.

Кореспондент нюйоркського „Івнінґ Пост" доносить, що премієр Борден (він вніс проект про примусову військову службу) побоюєть ся, що він і його партія провалять ся при виборах. „Лише сильна аґітація — пише кореспондент — може вратувати Бордена." Рішуче становище супроти правительства заняли Французи, які є против військової служби.

Лїберали противлять ся, аби натуралїзованим горожанам з Австрії і Німеччини відбирати при теперішних виборах право голосу, кажучи, що таким способом Канада натуралїзаційно-горожанські папери уважала би за кусник паперу. Натуралїзований горожанин повинен мати такісамі права, як і роджений. Щодо жіночого права голосования то тут лїберали стали також в опозиції проти Бордена, кажучи, що всї женщини (не лише жінки, мами і сестри жовнїрів) повинні мати право голосу. „Треба так зробити, — каже Лоріер — щоби навіть панї Борден, жінка премієра, могла голосувати при виборах"...

Женщини дістануть виборче право по війнї.

Без ріжниці, як випадуть наступаючі вибори, канадійскі женщини мають забезпечене виборче право по війнї. Лоріер хотїв би ввести його ще тепер, однак Борден противить ся. Та однак Борден у своїй публичній заяві запевнив женщинам загальне, рівне, тайне і безпосереднє право голосования по війнї.

Женщини мають право голосования в отсих провінціях: Онтаріо, Манітоба, Саскачевань, Альберта і Брітіш Коломбія. Однак сим правом вони можуть покористувати ся лише при провінціональних виборах, але не при доміньиальних.

„В Канадї панує кайзер".

Боротьба між лїберальною і консервативною партією дійшла вже до тої точки, що лїберали кричать, що в Канадї панує кайзер: „Кайзер в нашім краю є головою нашого правительства"—сказав лїберальний посол з Едмонтону, Альберта.

„Свобода слова."

Русско-українська ґрупа соціял-революціонерів у Форд Сіти, Онт., заповіла на 9. вересня лекцію, яку мав реферувати п. Колодій, член окружного комітету соціялїстичної партії в Торонто, Онт.

Знайшов ся однак добрий чоловік (певно учених Окунцова), який доніс властям, що того а того дня до Форд Сіти приїде з Торонта один анархіст і буде мати лекцію.

Лекція почала ся о 2. годинї пополудни при участи около 500 осіб. Та ще встиг. ще п. Колодій розпочати свій реферат, як на салю прибуло кілька полїсменів та заарештували предсїдателя Перегуду, референта Колодія і ще трох инших. Розправа відбудеть ся 18. вересня.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Німці визначили 400 марок нагороди за першого живого або убитого американського жовнїра.

Кореспондент Злученої Преси доносить з британської головної кватири у Франції, що німецькі військові власти на західнім (французькім) фронтї визначили 400 марок нагороди для того німецького жовнїра, який доставить до головної німецької кватири на боєвій лїнії першого полоненого або убитого американського жовнїра.

Розказ головного німецького команданта на західнім фронтї звучить: „Ми сподіваємо ся небаром стрінути ся з Американцями і з двома дивізіями Португальців. Хто доставить першого Американця, убитого або живого, до головної кватири, той дістане в нагороду зелїзний хрест першої кляси, 400 марок і два тижні урльопу."

Німці мучать полонених у таборах.

Один Росіянин, який утїк з німецького полону, оповідає про страшні насильства німецьких властий над російськими полоненими. Один робучий батальон на західнім фронтї, який складав ся із 2.000 полонених, тепер через нужду, голод і тяжку працю зістав зредукований до 500 осіб. Денна порція полонених складаєть ся з малого кусника хлїба і горнятка зупи з мяса убитих на війнї коний.

Полонених, які вже стратили фізичні сили і є нездібні до працї, відставляють до таборів інвалїдів, де вони конець кінцем мусять покінчити з житєм.

В Берлїнї відбула ся важна полїтична конференція.

Минувшої пятниці в Берлїнї відбула ся конференція міністрів внутрішних справ усїх провінцій Німеччини. Конференція обговорювала важні полїтичні справи.

Каже, що Рига мусить бути німецькою.

На зборах партії народних лїбералів др. Густав Штресеман, провідник народно-лїберальних послів у німецькім парляментї, заявив, що Рига мусить бути раз на все в німецьких руках. „Лише дурні можуть вірити, що ми віддамо Ригу назад" — сказав др. Штресеман.

Папа проти католицької конференції у Швайцарії.

Часопись „Іль Ресто Дель Карлїно" доносить, що папа противить ся скликаню католицької конференції до Швайцарії, пропонованої австрійськими католиками.

Здержано видавництво часописи за напад на алянтів.

Швайцарські власти заборонили на протяг двох місяців видавництво независимої часописи „Гельветія", видаваної в Женеві, за атак на алянтів, а головно на президента Вілсона.

В Мексику почала ся сильна протиамериканська пропаґанда.

Від якогось часу в Мексику почала ся сильна аґітація проти Злучених Держав, яку веде столична часопись „Ель Демократа". Минувшого тижня зганда часопись напала на американське правительство за се, що — як їй донесено — Злучені Держави мали заасентирувати 10.000 Мексиканців і вислали їх перших на французький фронт. За „Ель Демократом" вторує також часопись „Націоналїста".

Міністер заграничних справ Мексика заперечує вістку про асентироване 10.000 Мексиканців.

Керенський оженив ся.

Утїкачі з Петрограду, які прибули до Стокгольму, оповіли кореспондентови нюйоркського „Таймс-у", що кілька днів по упадку Риги, саме підчас великої кризи в російськім полїтичнім житю, премієр Керенський оженив ся (вже другий раз). Вінчане з молодою артисткою, Тіммет, відбуло ся у Зимовій палатї.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Я. М., Бремонд, Текс. — Коли будуть покликувати дальше число рекрутів до війска, про се довідаєте ся з ґазет. Напись на ґузику: „Exempt. U. S." значить: „Увільнений. З. Д", а докладнїйше: „Увільнений від війска. Злучені Держави".

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ"?

КОЛИ ЩЕ СЕЇ ЧАСОПИСИ НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ ЇЇ СЕЙЧАС.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:
НА ЦІЛИЙ РІК.....$2.50
НА ПІВ РОКУ.....$1.25
НА ЧОТИРИ МІСЯЦІ.....$1.00

ПОЗА ГРАНИЦЇ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ:
НА ЦІЛИЙ РІК.....$3.25
НА ПІВ РОКУ.....$1.75
НА ЧВЕРТЬ РОКУ.....$1.00

Гроші належить висилати вряд з замовленем на почтовий або експресовий мoні-ордер або в реджістрованім листї на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Українське Товариство „Взаїмної помочи села Заланів"

устроює театральне представленє

ГОСПОДАРСЬКІ ОБЖИНКИ

в двох діях

в суботу, 22. вересня 1917 р.

B CENTRAL HALL,

324 Springfield Ave. cor Morris Ave., Newark, N. J.

Початок о годині 7-ій вечер.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Софрон, господар
Варварина, його жінка, кума.
Тихко, косар.
Химка, його жінка.
Фесн, кума.
Кільканайцять женщін.

Річ діє ся в гаиицькім селї під конець жини.

Тікети по $1.00, 35 і 25 центів.

По представленю БАЛЬ до 2-ої години.

На се представленє і баль запрошуєть ся всїх Родимців з Нюарку і околиці. 110

НОВІ ОБРАЗЦІ

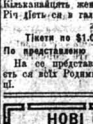

правдиві фотоґрафічні рельєфні образці з жита.

ГАРНИХ ЖЕНЩИН

чарівних поз, кольоровані відповідно до природи. Висилаєть ся вимаїних, замкнених пакунках за ціну 50 ц. марками, грішми або мoні-ордером.

OWENS PUB. CO.,
2336 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ ТІ МОЖНА НАЙТИ.

І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.

В неділї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли відпишете ся його опіці. Докладні ДОКЛАДИ відкриють Вам ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і вирокують Вам на добру дорогу до здоровля, защадить Вам торвінів і усунуть всякі непевности.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, можучі і електричні апарати. Новомодне улїкшенє. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникають операцій через досвідне застосованє найновійших наукових метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь розвірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болї в кривах, втратут памяти, біле серце, слабість нирок, задужливість, пригноблене, болї голови, кроцї, припади, ослаблене членів тїла; болячки, свірні виходи, кашар, пече Вас горло, болї жолудка і в кишках, болї горла, горячку, кашір, ревматичні болї, пропиї? Сї як і другі недуги в першою проявою яка може завести шкоду Вашому здоровлю.

Я лїчю мущин і жінок через довгі роки. Вами відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я помочу Вам в скорім часї. Я лїчу саму причину недуги а її симптоми зуступають скоро. Пишіть, по порада і зовсїм безплатно. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лікарської. Звоїлаєм є небесечне. 77-89

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

ЧИ ВИ Є НЕДУЖІ?

ПРИЙДІТЬ ВИЛІЧИТИ СЯ

Коли маєте яку нову або застарілу недугу, то не занехайте прибути до мене. Мій клич: Скоре лїченє і уміркована заплата.

Розвідайтесь і упевнїть ся особисто про лїкаря, котрого порадам віддаєтесь.

Наслїдком успішної довголїтної практики і задля уживаня найновійших і признаних наукових метод, я обіцюю Вам в кождім часї можливо найлїпші успіхи. 103-117

Порада зовсїм даром. Прийдіть нинї. — Не відкладайте.

Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ
146 East 14th Street,
Напроти Тамманy Hall
NEW YORK CITY

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і призначні сьвята: від 10. до 12. в полудн. лише.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сїй рубрицї поміщуйте слїдуючі оголошеня: Коли хочете відшайти своїх свояків, приятелїв або товаришів.—Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де їде добре робота!—Коли потребуєте аґентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до працї в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дякуючтелїв і учителїв музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешкане з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінятись з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

ПОШУКУЮ досьвідченого робітника до чищеня вікон. Добра платня, кошта подорожи зверну. Голоситись як найскорше на адресу: 109-11
NASHVILLE WINDOW CLEANING COMPANY,
John Adamowich, manager,
420½ Union St., Nashville, Tenn.

Пошукую свого кравна **ОЛЕКСУ КОВАЛЬЧУКА** з села Ріпне, пов. Перемишляни, має перебувати в Порт Тонавандя. Голоситись на адресу: 109-10
MICHAEL KOBYLANSKY,
446 Oak St., Coatesville, Pa.

Пошукую свого **МИКОЛУ ВУЛЯНСЬКОГО** з села Ріпне, пов. Перемишляни, має перебувати в Порт Амбой, Н. Дж. Голоситись на адресу: 109-10
STEVE SLOBODZIAN,
112 S. 1st Ave., Coatesville, Pa.

Пошукую свого товариша **ВАСИЛЯ СОЛТИСА** з села Ріпне, пов. Перемишляни, має перебувати в Буфало, Н. Й. Голоситись на адресу: 109-10
DMYTRO MOSKAL,
3 Stone Road, Coatesville, Pa.

Де є батько моєї жінки **ІВАН СОЛОНИЧНИЙ** з села Ольшаниці, пов. Товмач? Перед 7-ма роками виїхав до Арґентини. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 108-11
NICH. KARAPUTNY,
59 Portland St., Detroit, Mich.

ПОТРЕБУЮ ДЯКА від 1. жовтня б. р., але не хуже парадного. Письменні дрогоцїнна треба слати на адресу: 110-12
REV. N. DMYTROW,
Barnesboro, Pa.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до фабрики електричних виробів. Голоситись до фабрики:
46 Essex St., Jersey City, N. J.

ПОТРЕБА ХЛОПЦІВ до фабрики електричних виробів. Голоситись до фабрики:
46 Essex St., Jersey City, N. J.

Пошукую стрийчну сестру **АЛЬБІНУ ЩЕРБА** з села Городовичі, пов. Старий Самбір. Хто би о нїй знав або вона сама, прошу голоситись на адресу: 110-12
JOHN SZCZERBA,
Box 269, Tolleston, Ind.

Безплатно прийняко молодих хлопців на примісячний курс „МУЗИЧНОЇ КАПЕЛЇ". Інтересовані потемти мусять уміти англійску мову. По близші інформациї голоситись особисто від години 7.30 до 9.30 вечер на адресу: 105-110
A. ZIMA,
421 E. 9th St., New York, N. Y.

ЧИТАЙТЕ! Вишлемо кождому ілюстрований КАТАЛЬОҐ, ріжних річий, як годинників, ланцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, бічників, образків, капелюхів, черевиків, светрів і т. д. Залучіть 5 цнт. марку на пересилку. Адресат: 62-XII-31-17
AMERICAN SALES CO.,
1926 Huron St., near Robey, Dep. 6,
CHICAGO, ILL.

РОДИЦІ ДАЙТЕ ДО СВОГО ЧОЛОВІКА, а дістанете в Н. Й. і на прошкі добре-платні роботи портерів, помічників кухонних, кухарів до салонів, ресторанцій і готелїв, фармерів і помічників до роботи, $60.00 місячно, спаньє і їдженє і також фабричні і всякі інші роботи.
BIURO PRACI 103-115
76 E. 7th St. New York City.

ЛИШЕ ДЛЯ СОМАТНИХ пишемо з фотоґрафій найгарнїйших женщин за тоді ракам 20 цнт. срібком або маркамі. Відповідне запевнене. Пишіть до: 110-
INTERNATIONAL SALES HOUSE,
1 Union Square, New York City.

НА ПРОДАЖ САЛЬОН з Джерзи Сіти, в добрім місци, між нашими людьми, сьвіже виробленій. Голоситись до: 109-10
FRANK PETRILLO,
51 Greene St., cor Morris St.,
Jersey City, N. J.

Чи Вам залежить на грошах?

Наколи так, то чому не стараєтесь о них. Тепер маєте нагоду їх заробити. Маємо для Вас під сю пору роботу в кольових зелїзницях. Найтяжшою роботою, яка Вас там очікує є ладуваня возів, і се може робити кождий дитина. Дістанете 37½ цнт. на годину, а крім „overtime" в деяких частях копальнї. Там є вигоди, що ми лиш хочете: ресторанції, театри, тихі рухомих образців, костели рівних віроісповідань. Се гарна околиця з добрим воздухом. Робота цїлий рік без перерви. Можете тут заощадити гроший сколько хочете. Коли хочете тут приїхати, ми заплатимо Вам дорогу в нашім офісі. Не тратьте нагоди. Голосїть ся на адресу: 110-12

NATIONAL MANUFACTURERS EMPLOYMENT AGENCY,
441 East 14th Street, New York City.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬБИТИ. А ПРОСЬБИТЕ — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

МОЖЕТЕ БУТИ ВИЛІЧЕНІ

КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ

Я МАЮ ЗНАМЕНИТІ АПАРАТИ ДЛЯ ЛІЧЕНЯ ВСЯКИХ НЕДУГ

ЛУЧОВІ [X-RAY] РОЗСЛІДИ НЕДУГ

Я Вам скажу, чи Ви дійсно можете бути вилїчені.

Я Вам скажу, отверто рід Вашої недуги, без здогадів.

Я послугуюсь лише найновійшими науковими методами винаходами.

Я маю свій власний відділ з медицинами і лябораторію.

Я уживаю лише правдивий Нео-Сальварсен, 914 і 606.

Я лїчу, підчас коли другі завали Вас.

Ви здивуєтесь, коли побачите як скоро Ви можете бути вилїчені. Я є спеціялїст з довголїтною практикою і знаю, що для Вас треба зробити.

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ЯК МУЩИН ТАК ЖЕНЩИН ЛІЧУ УСПІШНО.

Відвідини і порада даром.

Години офісові: Щодня від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10 веч. до 1.

PROF. DOCTOR SLOAN PITTSBURGH, PA.
СПЕЦІЯЛІСТ
408 SIXTH AVENUE Cor. Smithfield St.

DR. RADLOW

137 East 95th Street, NEW YORK CITY.

Спеціяліст скірних, мужеських і женських недуг. Його ланч: ЛІЧИТИ ДРУГИХ, АЛЕ СЕБЕ САМОГО. Гваранте за радикальне і без болю лічене.

Др. Радлов говорить Вашою мовою, знає Ваші навички і звичаї, і тому є в змозі вилічити Вас скорше від других лікарів, які лічать при помочи тлумачів.

Години приняти: щодня від 9. до 6. вечер; вівторки і пятниці від 9. до 8. веч.; в неділї від 9. до 12. в полудне. 110-21

ПОТРЕБА МАЙНЕРІВ.

Вісімгодинний час праці. Платять ся ювілїну платню. Нема страйку. Pick mining 95¢; Cut & Load 78c. Вигідні доми, дешевий рент. Стала робота. Возів є подостатком. Робітникам, які дотадкають до роботи, звертаєть за їзду $1.00 тиждень за предложеним ресітів купна тікетів.

Один з наших пацнів находить ся в Clymer, Indiana County, Penna.; заїдете тут спрітаюю з Indiana або трепом з Cresson. Наші другі пацнів є в Barnesboro, Cambria County, Penna.; тут заїдете трепом з Cresson. 101s128

Голосіть ся до фармера майни або пишіть по дальші інформації до:

EMPIRE COAL MINING CO., CLEARFIELD, PA.

Читайте українські книжки і газети бо часто читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до „друкарні Свободи".

ЗВІСНИЙ Dr. GREY СПЕЦІЯЛІСТ.

ЙОГО ОФІС ІСТНУЄ ПОНАД 30 ЛІТ.

117 E. 17th St., New York City, близько Union Square.

Коли терпите на нирки або міхур, болї крижий, голову або груди, кашель, застуду, ечему, кервовість, катар, слабости носа, горла і жолудка, серця, запір, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію або яку иншу недугу, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея. Коли лікар, котрий лічив Вас ще не вилічив Вас, прийдіть до мене безпроволочно.

ПОРАДА ДАРОМ.—ЛІКИ $1.00

За професійну обслугу чисті низькі ціни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

500 ДЕШЕВИХ ФАРМ НА ПРОДАЖ В СТЕЙТАХ ОГАЙО, ПЕНСИЛЬВЕНІЯ І ТЕНЕСІ.

ПОСЕРЕД ВЕЛИКИХ МІСТ ЯК КЛІВЛЕНД, ІРІ, ЙОНГСТАВН І ПІТСБУРГ. ЗЕМЛЯ НЕЧИЩЕНА ВІД $4 ЗА АКЕР І ВИСШЕ, ДО 10 ЛІТ СПЛАТИ. МАСМО ТАКОЖ ФАРМИ З ХУДОБОЮ І МАШИНАМИ КОТРІ РЕНТУЄМО. КОШТА ПОДОРОЖИ КУПУЮЧИМ ЗВЕРТАЄМО. — ПИШЕТЬ ПО НОВИЙ КАТАЛЬОҐ ДО: 109se119

R. T. Hurdle Land Company

3149 E. 55th St., Cleveland, Ohio.

ПАТЕНТИ

ВИНАХОДИ подаємо до опатентовання. Належитість адвокатську заплатити по одержанню рисунків як і копії паперів до заполядовання і як будете вдоволені. Книжочка з описом як патентувати, „ЩО ВИНАХОДИТИ" і порада ПАТЕНТОВА ДАРОМ. Офіс наш знаходить ся також в Новім Йорку міц.

256 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

В 5-мілїоновім купецькім і торговельнім місті, де патенти можна дуже легко продати. 68s

AMERICAN-EUROPEAN PATENT OFFICES, (S.),

Barrister Bldg., Washington, D. C.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО Н. САЮЗА.

SUPREME OFFICERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASS'N.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ:
ДМИТРО КАПТУЛА,
Box 565, McAdoo, Pa.

МІСТОПРЕДСЕДАТЕЛЬКА:
МАРІЯ БІЛИК,
2042 W. Huron St., Chicago, Ill.

МІСТОПРЕДСЕДАТЕЛЬ:
ІВАН ВАВЕРЧАК,
782 State St., Perth Amboy, N. J.

СЕКРЕТАР РЕКОРДОВИЙ:
МИХАЙЛО УГОРЧАК,
Box 76, Jersey City, N. J.

СЕКРЕТАР ФІНАНСОВИЙ:
СЕМЕН ЯДЛОВСЬКИЙ,
Box 76, Jersey City, N. J.

КАСІЄР:
АЛЕКСІЯ ШАРШОНЬ,
524 Pine & Franklin Sts., Shamokin, Pa.

РЕДАКТОР „СВОБОДИ":
ОСИП СТЕТКЕВИЧ,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЗАВІДАТЕЛЬ „СВОБОДИ":
АНДРІЙ САВКА,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:
ВАСИЛЬ ЛЕВЧИК,
48 Washington Ave., Elizabeth, N. J.
ЮЛІЯН ПАВЧАК,
145 Dane St., Detroit, Mich.
НИКОЛАЙ РОСОЛОВИЧ,
1950 Bristol St., Nicetown, Philadelphia, Pa.

РАДНІ:
ІВАН ГЛОВА,
521 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.
АНДРІЙ СТЕФАНОВИЧ,
226 Park Road, Ambridge, Pa.
ВАСИЛЬ ГРИШКО,
439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.
НИКОЛАЙ ВАВЕРЧАК,
720 Charles St., Perth Amboy, N. J.
ЙОСИФ СЕНЧИНА,
2864 W. Eleventh St., Cleveland, Ohio.
СТЕФАН МЕЛЬНИК,
50 Pulsifer St., Auburn, N. Y.

ПРОСЬВІТНА КОМІСІЯ:
о. В. СЦОЛІТАКЕВИЧ, предсїдатель,
203 Hudson Ave., Rochester, N. Y.
ДМИТРО АНДРЕЙКО, секретар,
Box 234, Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія У. Н. Союза находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.
Telephone 498 Montgomery.

Дописи.

3 CARTERET, N. J.

Концерт з нагоди отворення Народного Дому.

При добрій нагоді загостив я припадково дня 26. серпня б. р. до Карт ерет, де мав честь зайти до нової галї товариства „Січ". З нагоди отворення сеї галї відбув ся в той день концерт в честь Тараса Шевченка. Я аж здивував ся, прийшовши на галу, котра була битком набита ріжними народностями. А галя просто чарувала людий своєю гарною конструкцією. Галя побудувало тов-о „Зап. Січ", від. 342 У. Н. Союза. Будівничим був п. Іван Ґінда, предсїдатель тов-а „Січ". Він посьвятив найбільше праці для „Січи", а инші члени таксамо працювали при будованю Народного Дому. Пан Іван Ґінда, яко предсїдатель, п. Йосиф Валяк, яко секретар, і п. Мих. Дзядик, яко касієр, — всї вони працювали на чолї товариства щиро, не жалуючи труду і не чекаючи ніякої за се нагороди.

Другі народи дивують ся такій солїдарности, яка панує між членами згаданого товариства. Один за всіх, а всі за одного — се їх гасло.

Се є примір для инших товариств в Америці. Ідіть, Товариші, закладайте корпорації так, як в Картерет, а побачите, що і ми позаду других народів не будемо в бізнесі.

Тут також перебуває у них знаний всїм артист п. Евген Василенко. Він малював декорації до галї на сцену і так гарно змалював, що коли в першій точці піднесла ся куртина до гори, то опленсам не було кінця. Чому? Бо побачили ріжне село, ріжну хатинку і церкву. Кождий з присутних бачив перед собою образ цілої України і її природу. Так, п. Василенко уродив ся на Україні і помимо всїляких перешкод і недостатків в матеріяльних средствах він богато покладає труду в музиці і співах. Він підчас роботи навчив співу на концерт. Він був дірігентом і виправдив концерт першорядний. Через богато років брав участь безплатно по инших палєйках. В старім краю був артистом в театрі. Тут він співав пречудні пісні в супроводі ґітари і фортепяна. Пан Василенко так заходили своїм гумором гостий, що кождий говорив лише про його і його пісні.

Хор мужеський відспівав кілька народні пісні так гарно, що здавало ся, що я находжу ся в ґіпнодромі в Ню Йорку.

Пані Юлїя Корецька, прибувши з Ню Йорку, зробила велике враженє своїм солодким голосом і красною поставою. Гості просили, щоб вона ще надпрограмово відспівала пару пісень. Пані Корецька сповнила їх просьбу, за що сипали ся від публики безконечні оплески. Честь і слава п. Корецькій, що вона загостила до робітників, до так малого місточка.

Пан Лавришко відспівав пару своїх пісень, за що публика нагородила його щирими оплесками.

Пан Софія Кузьмінська декламувала „Три шляхи" Т. Шевченка. Її ніжний голос чарував гостий, бо вона зуміла висказати солодко чуте поета.

Бажаю товариству „Січ", аби вона дальше провадила просьвіту і робила раз за разом добрі діла. Я хоч з далека, але охотно буду приїзджати, щоб наповнити свою душу просьвітою.

На закінчене хор відспівав „Ще не вмерла Україна". Люди виходили і лише чути було від чужих людий добре слово про наш нарід.

Гість.

3 PHOENIXVILLE, PA.

Зазив до орґанізації.

Думав би хто, що ми, Українці, проживаючі в малім місточку Фінікськім, стоїмо позаду других народностий. Та ні. Ми стоїмо на рівні з нашими кранами, котрі і в найбільших містах Америки живуть, як також і з иншими народами. Легко так казати, а чи дійсно се правда? Та де там! Є у нас українське братство, відділ У. Н. Союза, заснованє якраз три літа тому, та за три роки не так вже могло у нас бути, як є тепер. Заснували братство, вписали до Союза та і конець на тім. За три роки істнованя нашого братства що доброго у нас зроблено? Чи більше членів було три роки тому, чи нині більше? Може тепер і більше, але то все на жениних тут Українців дуже а дуже мало. Не мож нічого зробити, бо нема у нас „учених".

Любий относьлучанє! Чи богато тобі клопоту справить обзиваючи ся зі старшом нашої орґанізації, записатися до нашого братства і стати в ряди так могучого переживаючого тут нашого народу? Правда, ти жалуєш марно гроші видавати, бо ти лишив в краю жінку і діти, але чи ти знаєш що може стати ся? Жінка твоя і діти можуть гірко оплакувати твій злий вчинок, що ти не був асекурований. А чи инші чужі „спулки" і „суєайди" лїпші від свого? Чи ти мусиш платити свій тяжко запрацьований гріш в чужі руки, не маючи певного переконання і запоруки, чи твоя родина отримає кошиц ті гіркі цента? Правда, ти там платиш, бо в Союзі за жінку не дають, а чи ти певно переконаний, що там за жінку дістанеш? Може ще тепер, але на будуче таки ні!

Фінікськільські Українці! Вже найвисша пора опамятати ся! Покинь чужі орґанізації, не дайте себе за свій тяжко зароблений гріш висьмівати. Не дайте ся зводити і визискувати якимось-там „панкам", натхненим пропавшим вже без сліду царським духом. Опамятайме ся! Подаймо собі руки до братної любови і спільної праці в користь свою і свого рідного народу, а ті не позавидуємо нашим кранам до других містах, бо і ми тоді більше і щось лїпшого зможемо зробити. А до того нам не треба учених. Чи нас батько і мати до школи не посилали? Чи нас там не учили „Мою рідна, слово рідне, хто вас забуває, той у грудях не серденько, а лиш камінь має"? Так, учили, але то давно було, отже нині то все собі пригадаймо, пробудім ся, возьмім ся до спільної цнрої праці, а тоді і в нас лїпше буде.

Фляґа.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ.

20.

Провірюючи дотеперішні конвенційні проєкти, прийдемо до переконаня, що в кожнім з тих проєктів є богато добрих гадок. Як би їх делеґати взяли під розвагу і перевели на конвенції відповідні ухвали, то наша орґанізація мала би з того богато користи.

Тепер маємо в нашій орґанізації 11.559 членів. На тих членів накладають ся ріжні тягарі: і до Союза ріжні фонди (а котрих деякі не дуже потрібні) і поза Союзом — то на рідну школу до старого краю, то на сироти і вдови, то на визволенє України і т. п. Де на що яка потреба вимагає, то наші Союзовці всїлякі тягарі виповнюють, як ті добрі коні, котрими кудри загадай, то всюди нами поїдеш.

Але, дорогі Брати, ми мусимо якось знакше трохи розмислити, є то так, щоби ми мали лекші статути і корисніші для членів, аби нам та конвенція принесла користь для членів, а не розлом, як минувша конвенція розірвала нам членів, яких ми і до нині не можемо назад постягати. Отож нам треба рукави добре позакачувати і попрацювати над тим. Нам треба тоті фонди теперішні, котрі не корисні, скасувати — як сказав п. Каштанюк в своїм проєкті. Треба добре провірити, на що тих 35 центів видають ся. Лучше би було, щоби з того фонду якусь часть призначити на школу тут в Америці. Дивіть ся, кілько нашої праці іде нераз марно, а наші діти тут скитають ся по чужих школах, по польських, анґлійських, а своєї школи не мають. Нам в старім краю Ляхи школи не дозволяли, а професори наших гонили на Мазури. А ми тут в Америці самі собі, не дозволяємо.

Було подано одного разу в проєкті, щоби всї Союзи злучити в одну групу. Але як їх злучити, як там сидить якийсь пес при вході і заєдно гавкає, ширить кирию й готов війною виступити на других братів. Але колись прийде час, що всї члени кождої орґанізації порозуміють ся і проженуть дармоїдів непотрібних, а стануть під прапор одної орґанізації, старої, котра називаєть ся Український Народний Союз.

Коли чен записуєть ся на тисячу долярів, то треба так постановити, як колись було. Як той член стояв в Союзі, а йому жінка померла, то він і його діти дістували з тої тисячки чотирнеста долярів. Се було дуже добре для фамілії і не одним дітям втерло ся слезу. Зате члени тримали ся нашої орґанізації. А кілько наших членів Українців пійшло по инших орґанізаціях, бо там як сам заобезпечить ся, то і вже його жінка була заобезпечена за одну платню.

Я годжу ся з відділом 83-тим, котрий подав у проєкті, щоби член мір якусь суму вибрати за житя. Годжу ся також на проєкт п. Милянович, що коли би член належав кілька літ до нашої орґанізації і поїхав до старого краю, а відтак по якімсь часі вернув ся, то щоби йому приняти ліко старого члена без вступного.

Пропоную, щоби тії „ліни" скасовувати старим членам.

Щоби „Свобода" могла стати дневником, то се тепер не дуже можливе. Тепер напір і друкарські матеріяли дуже дорогі і з тим треба рахувати ся. Хто хоче більше читати, то може собі иншу газету запринумерувати, бо хто всїлякі газети читає, то більше практики набирає. Дивіть ся на інтелїґентів. Вони всїлякі газети читають, зате більше просьвіти і розуму мають.

Попираю проєкт, аби делеґати не побирали гроший на конвенцію з братської каси, бо в подній братській касі є заледи кілька долярів і за ті гроші делеґат не може їхати на конвенцію. А він якраз міг би богато помогти на конвенції. На то ми складаємо до головної каси велику суму гроший, щоби ми могли за три роки на конвенції що лїпшого вродити.

Кождий делеґат повинен на конвенції забирати свобідно голос і не треба накладати на нікого ніяких кар, бо конвенція не є старокравє віче, на котрім за вільне слово кари на чоловіка накладають.

„Просьвітну Комісію" знести, бо на то є редактори, щоби могли подавати ріжні історії і новинки, як і книжочки, а ті гроші, що „Просьвітна Комісія" побирає, обернути на що иншого, приміром на школу, щоби наші діти могли чогось навчити ся.

Ся конвенція мала би до полагодженя богато справ, а коли делеґати зуміють попрацювати і змінити те, що треба, то члени У. Н. Союза будуть їм за се дуже вдячні.

Яків Семенків,
делеґат 320 відділу.

21.

Пан І. Мотяюк, член 221 відділу У. Н. Союза, пропонує, щоби відділи вибирав делеґатом на конвенцію тільки свого предсїдателя. На таку пропозицію ніхто здаєть ся не годить ся. Предсїдатель є таким членом у відділі, як і кождий инший, а що він має право після волї членів порядкувати відділом, то з того ще не виходить, аби тільки один предсїдатель міг бути делеґатом. Кождий член, котрий сповняє супроти орґанізації свої обовязки, має в своїм відділі однакові з другими членами права — без огляду на те, чи він ходить на мітинґи чи ні.

Наше братство св. Михаїла пропонує, щоби конвенція відбувала ся що чотири роки.

Платню делеґати мають отримувати з головної каси, як і передвійнє, бо в противнім разі готові побанкротувати всї відділові каси. Каса відділу мусить платити членови за його дорогу, але щоби оплачувати йому конвенційні кошти, то се є кривда для відділу. Кривдою для відділу є і те, коли він мусить зі своєї каси платити на помершє якогось члена.

Г. Стельмах,
член 15. відділу У. Н. Союза.

22.

Зі всїх сторін находять до „Свободи" проєкти, і кождий, котрий подає який проєкт, має на увазі добро і розвій своєї орґанізації. Кождий хотїв би дати як найлїпшу пораду під розвагу делеґатови, а який спосіб могли би лїпше розвивати наша славна орґанізація. В тій цїли і я подаю кілька проєктів під розвагу п. Делеґатам.

Параґраф 7. Щоби конвенція відбувала ся що чотири роки, а не що два, а ту суму гроша, яку поживає конвенція що 2 роки, обернути на просьвіту. Нам треба просьвіти, щоби ми могли стати нарівні з другими культурними народами, щоби ми не були надальше погноєм других народів.

§ 24. Щоби кошти подорожи і їдети були виплачувані з каси У. Н. Союза, а не з каси відділової, бо тим члени є покривджені. Нераз бував, що місцеві каси є вичерпані і мусить ся бенефіт хорих обмежити, а се шкодить розвоєви місцевих відділів.

§ 146. Денна винагорода головних урядників. Сей параґраф цілком не є справедливий, бо головні урядники побирають сталу пенсію, то не повинні побирати діти в часї конвенції або инших засїдань, з виїмкою подорожи.

§ 115, 116, 117. В них говорить ся про інспекторів, котрих назначує головний екзекутивний комітет і назначує їм платню. Ті параґрафи цілком знести, бо таких інформацій мож засягнути в головних урядників або секретарів, вкінці незідбности підвладного урядника.

Щоби орган У. Н. Союза виходив що дня, хоч би навіть в меншім обємі. Набуруче масть ся редаґувати „Свободу" так, як дотепер. Вона сповняє свої обовязки совісно і ретельно, після параґрафу статута 149 і 150. Вона стоїть на сторожи У. Н. Союза і його підвладних відділів боронить від нападу темних духів.

Щоби У. Н. Союз займав ся просьвітою, то мали би виходити надальше книжочки що місяця, а не забирати місця в часописи, котра звичайно нищить ся і мало хто з того користає. Аби „Просьвітний Комісії" вистарчало на видавано книжочок, то я пропоную, щоби відтягнути 5 центів з фонду резервового, а дати їх на просьвіту.

Пропоную, щоби відділи не платили до каси У. Н. Союза за суспендованих членів, бо через те каса відділу нищить ся і приносить кривду членам. Коли би сей проєкт увійшов в житє, то щоби підвладні урядники не мали богато клопоту, отже найлучним арґументом є: виготовити виказ в формі молодого відділу, з рубриками місяців. Котрий член зложив розмет, то йому зазначить ся, а котрий не зложив, то рубрика останеть ся порожна. Тоді члени самі дбалиб о себе, бо не спускалиб ся на місцеву касу. Розумість ся, що тоді головний секретар мав би суспендувати членів.

Член, котрий стоїть у Союзі 6 місяців і має право голосу і других привілеїв, щоби також мав повне право і до свого посмертного за 6 місяців, а не аж по році.

Пропоную, щоби діти принимати загально, не йно членів У. Н. Союза. В такім разї У. Н. Союз подвоїть ся і відзискає свою давну силу.

Тих кілька проєктів дано під розвагу п. Делеґатам, щоби та конвенція принесла хосен, а тоді буде слава і честь нашій орґанізації.

Онуфрій Собчак,
секр. 248 відділу У. Н. Союза.

23.

Дуже цікава річ є сегорічна конвенція, на котрій зайдуть дуже важні справи, котрі треба конечно обговорити, щоби з того всього була якась користь для нашої дорогої орґанізації.

Я пропоную, щоби конвенції відбували ся що чотири роки в такій місцевости, де є осередок нашої орґанізації.

Щоби всї відділи У. Н. Союза вибирали на конвенцію людий здібних, котрі на тій справі добре розуміють, а ті знають, чого наша орґанізація потребує до своєї дальшої будови. Тож сильно, розумно і сьміло берім ся всї до праці, але так, щоби не пошкодити, а дещо поправити і щоби кождий член чи членина були з тої конвенції задоволені. Бож кождий знає, що на минувшій конвенції змінено систему місячних вкладок на посмертне. То тільки добре є для членів молодого віку і для орґанізації. Зайдлого то члени в старшім віку дуже потерпіли і не всїлі платити такої високої суми, яку на згаданій конвенції ухвалено. Декотрим членам жаль було понехати свою орґанізацію, і хоч великий тягар на них упав, то вони платять далї, а декотрі мусїли опустити свою дорогу орґанізацію і вступити до других инших орґанізацій, але чи вони то добре зробили, нехай осудять самі себе. Того ніхто не сподівав ся, однак того вимагали нові параґрафи, які представлено на тій конвенції, але я думаю і даю внесок від себе, щоби декотрі параґрафи, котрі не приносять жадної користи для орґанізації, але про творять болванту і непорозуміє між членами, цілковито знести, або поправити, щоби наша орґанізація лїпше стояла на ногах як в членах так і в відділах.

„Просьвітна Комісія" повинна поширити свою діяльність після параґрафу 3-го статута У. Н. С., бо до сего часу „Просьвітна Комісія" майже нічого доброго не вчинила. Тему то я поправо проєкт п. Кучмія, щоби фонд народний побільшити і щоби „Просьвітна Комісія" могла на будуче розвинути свою діяльність.

Щоби часопись „Свобода" виходила що дня, окрім неділь, в такімсамім обємі як тепер, і щоби містила в собі цікаві й інтересні новинки як зі старого краю так і тутешні. З того члени були би вдоволені і „Свобода" здобула би велике число передплатників.

Щоби 11 і 12 параґраф статута У. Н. С. був знесений, а удалити, щоби вже від сегорічної головної конвенції кошти подорожі і їсти були виплачувані з каси У. Н. С., бо часом може до того прийти, що конвенція може складати ся з малого числа делеґатів, а то задля того, що часом місцевий відділ не є всїлі вислати свого делеґата і оплатити кошти подорожі. То яка би то конвенція була тоді з такого числа делеґатів?

Діти повинно би принимати до М. У. Н. С. від одного року житя, без ріжниці, чи родичі належать до У. Н. С., чи ні. Тим би ся придбало велике число членів до М. У. Н. Союза.

Головні урядники У. Н. С., котрі побирають сталу місячну платню, не повинні побирати їсти на ніяких засїданях і конвенціях.

Кождий з нас знає, що сей вільний край Вашінґтона є вимішаний у велику кроваву сьвітову війну, і що велике число членів, котрі належать до У. Н. С., будуть покликані до військової служби. А як вони там погинуть, то що тоді буде? Як їх там поляже велике число, то чи зможе У. Н. С. виплатити їх спадкоємцям посмертне, на яке кождий був обезпечений? Тож треба тоє конечно взяти під розвагу і обговорити, чи можуть такі члени далї належати до У. Н. С. і в який спосіб.

Дай Боже, щоби та XIV. головна конвенція У. Н. Союза відбула ся як найкористнїйше, і щоби наша орґанізація постепенно, лиша в гору в членах і в відділах, і щоби запанував в нашій орґанізації лад порядок раз на все.

Іван Чолій,
член 63 відділу У. Н. Союза.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. ск. Поґарбата від. 217, повідомляє своїх членів, що тріквартальний мітинґ відбудеть ся в четвер, 20. вересня с. р., в гали при улици Ремінтон, о 8-ій годині вечер. Обовязком кождого члена прийти на той мітинґ, бо є важні справи до полагодженя. Будуть з приймати нових членів за половину вступного, тож котрий Українець не належить до жадної орґанізації, нехай прийде на наш мітинґ і запише ся до У. Н. Союза і до братства. Не думайте, що вже три-чотири сотки долярів у банку і говорите, що Вам не треба жадної асекурації. Не дай, Боже, слабости на міжнь, на дна, гроші доктори заберуть, а тоді зістанеш ся як жебрак і будеш напрати сам на себе. А наступила би смерть то лишив жінку і діти без куска хліба, а жінка так діти будуть проклинали тата, що був нерозумний. Отож вступайте громадно до У. Н. Союза коли хочете бути кождодно на завтра. Я знаю багато таких, що відкладають сю справу на день, але хто має хліб у кошелї, то той сидить на горбі. Вступайте, Родимці, до У. Н. Союза, бо то є найперша і найліпша орґанізація в Америці. І. Завєрука, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. І ОКОЛИЦЯ!

В неділю, дня 23 вересня 1917

відбуде ся

ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСЬВЯЧЕНЄ НОВОЇ ГРЕКО-КАТ. ЦЕРКВИ

в Алентавн, Па.

о годині 10. перед полуднем.

На се торжество сердечно запрошуєть ся всїх греко-католиків з Алентавн і околиці.

Перед посьвяченєм відбуде ся чотириденна місія. Першу проповідь місійну виголосить о. Вол. Держикуча в середу о год. 7-ій вечер. Другу проповідь виголосить о. Зах. Орун в четвер о год. 7-ій вечер. Третю проповідь о. Денис Кульматицький в пятницю о год. 7-ій вечер. Четверту проповідь о. Мих. Кузів о год. 7-ій вечер. В неділю виголосить пяту проповідь і чин посьвяченя совершить о. Максим Кінаш.

На місію і на посьвяченє запрошуєть ся найсердечнїйше Алентавн і околицю.

о. Ант. Лотович,
парох.

110-11

Читайте українські книжки і газети, бо часто читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ, КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 літ. Не лічимо нічого иншого. У нас є найлїпших способів лічення в сьвіті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Говоримо рішучо лічи ся сам без операції і болю. Ремедиями і всї недуги крови і нервів, без зглядну на старі і тяжкі скоро лічить ся при можливо найменьших видатках. 104

І подумайте над сим! Ні один родар зажадає, аби Ви зістали то вилічені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В неділї від 10. до 1.

(Близько 75-ої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ХОРІ ЛЮДИ!

Чи не стратили Ви терпеливости завдяки вашій недузї.

З дня на день з року на рік віддаєм лікарські услуги Українцям. Представте собі сільськи хорих я уже вилїчив та сільськи хорих я управляю жите. Коли Вам жите надоїло задля пробування ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровя стало погіршуєть, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цїлковито дарон порадить, що Вам робити, аби Ваше житє оздоровити і поясьнить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 лїт з добрим успіхом всї недуги, як: недуськість, нечистість крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—128

Недуги заразливі і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не вдикайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всїм

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Telephone: Gramarcy 3823.

Години приняти: від 10. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 1. полудни.

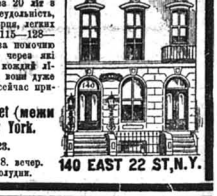

140 EAST 22 ST, N.Y.

НЕДУЖІ ЛЮДИ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ СЕЙЧАС!

зі великими хронічними, нервовими і сконмілікованими недугами, які потребують опіки лікаря-спеціялїсти.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ ДЕ ЇЇ НАЛЕЖИТЬ НАЙТИ

і зверніть ся сейчас на дорогу до здоровля.

Години офісові: від 9-ої рано до 4-ої попол.; від 6-ої до 8-ої веч.; в неділї від 10-ої до 2-ої з полудня.

Користайте з моєї розвійної практики набутої через много літ Лікарського досьвіду. Я примінюю найбільше знані методи з найновійшими і зелими цїлими електро-медичними приладами при лїченю хронічних і нервових недуг.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ.

Прийдіть поговорити зі мною особисто—і коли я зможу помочи Вам, то я Вам се скажу. Я є спеціялїст хронічних і нервових недуг і лїчу найновійшими і найбільше науковими методами. Я перевожу ґрунтовне фізичне і лабораторне розслїдженє кождої недуги. Моє лїченє спричалось успішне в многих упірчиних недугах, які другі не осьмілили. Я ратував сотки людий від операційного стола через моє вдасне лїченє і пораду. Навідайтесь до мене сейчас, коли Ви потребуєте лїчитись. Зволїйте є небезпечне. 103-120

DR. LEWIS, 749 Sixth Ave. межи 42-ою і 43-ою ул. **New York City**

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНГЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє бадане.

ПОВІДОМЛЯЄ, що настрілкі недуги можуть бути вилічені без ужитя жиндицьких ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато таких случаях, які передтим вимагали операциї можна нині вилічитись цілком лише тим самим способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до нутра і збадати хворіші внутренности людського тїла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного сьвітла в тїло і лабити ними паразиті бакциї, які є причиною всїх недуг і людських недомагань. Той спосіб лїченя є не тілки нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю на невилїчимого, не відмовлюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часї.

ГОДИНИ офісові в понедїлки, середи, і пятницї від години 9. рано до 12. в полудне. У вівтірки і четверги від 9. рано до 8. вечером. В суботу від 9. рано до 9. вечер. В недїлї від 9. рано до 12. перед полуднем.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНГЕР,
133 E. 18th St., New York City,
близько стації елевейтру 3-ої евеню і субвею.

Читайте українські книжки і газети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарнї „Свободи".

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАНУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю

поручає всїм терпячим українцям, як мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАКАЗИ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д.

Доконує всякі найтяжші операциї мущини, женщин і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
804 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.

Годин офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
Др. С. М. КАУФМАН
111 E. 7th Street, NEW YORK CITY

Спеціяліст всїх мужеських і женських внутрішних недуг. Лічить новими машинами електричними, уживає X-Рей.

Години приняти: від 9-ої рано до 9-ої вечер. 104—

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноким спеціялїст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнїйший і заслугуючий на довірє спеціяліст недуг мужеських, котрий у се своє знанє і довголїтну практику віддає для услуги недужим.

DOCTOR LORENZ,
11. поверх, фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятницї від 9. рано до 8. веч. В недїлї від 10. до 2.

ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА В 3-ОХ ДІЯХ
ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

написав Антоній Ів. Нагорнянський

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. Де відограня потрібно всего 4 женщини і 8 мущин. — Цїна за прим. 25 цнт за 12 примірників $2.25.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
53 Grand St., Jersey City, N. J

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 E. 58th Street, New York, N. Y.
Межи 1st Ave. і Ave. A.

Лічить своїми лїками мущин, женщин і дїтий.

Лічить успішно недуги жолудка, легких, нирок і другі внутрішні недуги.

Лічить з великим успіхом падачку, ревматизм, рани, лишаї і всї скірні хвиди.

Лікар сам говорить по українськи.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, як також в недїлї і сьвята. Хто не може прийняти нехай пише до мене.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбургу, котрий відбув свої студиї в Варшаві, має 28 лїт досьвіду у лїченю. Я лічу ревматизм, пропуклину, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, утробу, нирок, кишок, міхура, шкірні, як і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєсь при лїченю недуг крови. Голосить ся особисто, почтою не лічу. 105—

Години приняти: від 9. рано до 8. веч., в пятницї від 9. до 5. лише, в недїлї від 9. до 2.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ
регулює в 24 ГОДИНАХ
Кожда капля має вплив з MIDY
Уникайте відробів.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В ПЯТЬОХ ДІЯХ.

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ!

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМІРНИК 30 Ц., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман,

ЯКИЯ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ХОРОБИ ЖОЛУДКА, ЛЕГКИХ, СЕРЦЯ, УТРОБИ І НЕРОК, РЕВМАТИЗМ І ВСЇ НЕДУГИ КРОВИ І СКІРНІ ВИЛІЧИТЬ В ЯК НАЙКОРОТШИМ ЧАСІ ТАК, ЩО НЕ ПОТРЕБУЄТЕ ПЕРЕРИВАТИ СВОЄЇ РОБОТИ.

Його офіс має нову машинерію до бадання і лїченя недуги. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лїкаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи нї, позаяк невилїчимої недуги він не береться лїчити. 106—

Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Годинї годинї від 9. рано до 8. вечер, в недїлї від 10. рано до 2. пол. Голосить ся особисто, бо почтою не лічу. Можете говорити по українськи.

Іван Франко.

АБУ КАСИМОВІ КАПЦІ.

Арабська назка.

—о—

(Дальше).

Капцї-ж клятії, безбожні,
Мов пяки які вельможні
Знай пишались перед ним —
Повні глини і каміня,
Мов небожі сотворіня
Видом пуджали грізним.

Абу Касим стуманїлий
Чув, як капцї гомонїли
Ось таку до него річ:
„Дурню! Нас ти відцурав ся!
В пястрах, скарбах ти ковав ся!
Деж тепер ті пястри? Пріч!

„Де олійок твій рожевий?
Де котел є твій спіжевий,
Що в нїм гроші ти дусив?
Ну, за чим ти бігав, тюпав?
Зуб судьби усе то схопчав,
Тільки нас не розкусив.

„Ми одні, чи чуєш, дочже,
Так тобі все вірні дуже,
Як ти сам був вірний нам.
Стільки лїт проживавши спільно,
Вже розстатись нам не вільно
На потїху ворогам!

„Що вони собі міркують?
Най із тебе й з нас кепкують,
Ти, старий, про те не здай!
Нас державсь, як був богатий,
Нас до смерти мусиш мати,
В нас вийдеш і в божий рай."

Абу Касим стуманїлий
Враз підскочив м в здуплий,
Кинувсь бігти до дверий;
В руки голову спішивши,
Уха пальцями закривши,
Простогнав він: „Боже, крий!

„Я дурню! Я дурню!
Двох думок зачить не вмію,
А промову канців чув!
Що вони від мене хочуть?
Чом житє моє доточуть?
Щоб їм вік поганий був!

„Нї, не витерплю я з ними
Анї днини, нї години!
Сам їх вид мене убє!
Або сам втечу де з хати,
Або мушу їх запхати
Так, що й чорт їх не найде."

Так він душу облекшивши,
Міцно се постановивши,
Ладитись в дорогу став:
Ноги вбув, оперезав ся,
Плащ накинув, геть зібрав ся,
Капцї в міх запакував.

Чи снїзавши що, чи з постом,
Кладком чи може мостом
Через Тігріс перебрався,
І тодї вже шахом-махом,
Не стежками анї шляхом
В чисте поле він попхавсь.

Ходить, лазить, житєм важить,
А тут зверха сонце пражить,
Мов наняте для біди;
Абу Касим сохне, яне, —
То присяде, то знов стане,
Та пищить: води! води!

Втім — чи чорт отсе чарує,
Чи направу ухо чує
Під землею: буль, буль, буль!
Касим скуваись, схопивсь духом
Тай побіг кудись за нюхом,
Наче Жид той до цибуль.

Біг, біг, біг ще з пів години,
Аж ось глянь: на днї долини
Невеличке озерце
Холодочком подихає,
Мов від сонця в тїнь ховає
Кришталевеє лице.

Сїв наш Касим, покріпив ся,
І обмив ся і напив ся,
Свобіднїйше відітхнув,
Богу дяку дав сердечну,
Що в сю спеку безконечну
Хід його сюди звернув.

Спочивав тут добру хвилю
І таку чув пільгу милу,
Волю в серци і простір,
Моя уся біда від нинї
Геть забігла в багна синї,
Щезла в темних заворах гір.

І в душі його старечій
Шибло враз: „Ануж, до речі,
Моїм канцям місце тут?
Ся вода глибока таки,
В них тяжкії камінюки, —
Кину, буде їм капут!

„Адже тут де гдяне око,
Як далеко і широко,
І душі людий нема!
Рибки сюди не ходять,
Стражники сюди не бродять, —
Тут спокій, тишна сама!"

І не довго міркувавши,
Капцї добре розмахавши,
З міхом бух до озерця!
Навіть серце не здрігнулось,
Прочуте не облякулось
В відозлашного старця!

Де там! Він ще рад-радїсінький,
Наче той коняка міський,
Що на поле вирвавсь раз;
Реже і фирка й сам не знає,
Чи пасеть ся, чи гуляє,
Чи хомут на вік отряс?

Так наш Касим відпочивши,
Капцї в озерї втопивши,
Холодком вертав хомів —
А такий веселий, рушний,
Наче скарб найшов гадючий,
Що й цїни сказать не вмів.

Йде — руками розкладає,
Усьміхаєсь, щось гадає,
Навіть пробував співать.
„Нї, не зломить доля злюка!
Абу Касим крепка штука,
Буду з нею воювать!

„Хоч ти й як мене приперла
І гіркого перцю втерла
Через капцї ті мені,
Та не думай, що я впаду!
Дам собі ще якось раду,
А не вступлю ся, о ні!

„Дім продам — старий домище,
А про те він варт ще висше —
Як тих тисяч пястрів! Ну,
Тисяч пястрів, та-ж се гроші!
Ой, які ще я хороші
Гендлї з ними розпічну!

„Наплюю на всї олійки
(Тут нещасної олійки
Пригадавсь йому конець),
Кину ся на шовк, тканини,
Одаманки, кармазини, —
Славний буду я купець!"

Повернув до дому в нічку,
Не вечеряв, навіть сьвічку
Не сьвітив, а спати ляг;
Спав спокійно мов дитина,
Снив, що він малий хлопчина
Знай гуляє по полях.

Та як рано встав з постелї,
По своїй зирнув оселї —
Голо, пусто, сумно скріяв!...
То аж згорбивсь і насовивсь,
Мов на лихо знов готовивсь,
Ждав на підступи якісь.

День минає, другий — тихо.
„Ну, значить: минуло лихо!"
Абу Касим міркував;
І вже злегка, осторожно,
Чи де що здобуть не можно,
По базарі мишкував.

Як той нес, що в него уха
Й хвіст обтято, лячно нюха,
Все ховаєсь по кутках,
Боком ходить, озираєсь,
Всего острого лякаєсь —
Так засів під шкіру страх, —

Так наш Абу Касим бідний,
Мов заклятий, мов негідний,
Мов прибулда, мов зайдух
Улицями поза несьміло,
Горе так його присїло,
Що прибило в ньому дух.

Та відсапавшись крихітку,
Мов та квітка, що у лїтку
Бігер до землї пригне, —
Він почав знов підійматись,
І міцнїти й простуватись,
Горе забувать страшне.

Аж отсе одного рана
Чує: бебо наче пана
Болю стулні щось кричить.
По хвилинї — дві, три, штири
Хором крик такий счинили,
Аж в ухах йому лящить.

Слуха Касим: що за диво.
Чень же не впились так живо!
Тай тоді чого сей крик?
Чи напав на місто ворог?
Чи мечет розбив на порох?
Чи халіф де з міста зник?

Рад би знати, що там преці,
Але щось мов тьохка в серці:
„Стережись! Не ліпай там ніс,
Де тобі нїхто не просить!
Вже коли бабами носить,
То жартує певно біс!"

Крик при студні дужчий, дужчий...
Вже там таум зібрав ся злющий,
Вже ревуть — добра не жди!
Чути: „Зрада! Дїчі штуки!
Дайте нам тих злюк у руки,
Що збавляють нас води!"

Касим теж зачуває,
Вийшов з хати тай питає:
„Люди добрі, що вам є?
Що за крик тут, що за репіт?
Що з водою вам за клопіт?
Хто води вам не дає?"

„Гей,— говорить хтось з народу, —
Вчора ще ми мали воду
З сеї студнї як хрустель,
А тепер — що за причина?
Хоч би вам одна краплина!
Не тече, аж серцю жаль!

„Що-ж нам всїм тепер робити?
Чим нам митись, що нам пити,
Чим варити? Гвалт! Розбій!
Гей, біжім до маґістрату,
Най на студню сю закляту
Нам породить що, як стій!"

І вже з криком улицями
З дреколами й палицями
Ріде збунтований той тлум:
Тут зітхання, онде сльози,
Там прокляття і погрози,
Галас крик і рев і шум.

Ба, чим близше до комуни,
З права, а ліва, з боку суне
Все нова й нова юрба:
Водоноси з коновками,
То прачки йдуть з пранниками —
Всїх одна жене журба.

Пляц широкий заповнили,
Зарвали всї враз, завили:
„Гвалт! Води, води, води!
Хто нам воду вправ із студнї?
Клятї вороги обгули!
Дайте но нам їх сюди!"

Страх пійшов по всїм Багдаді!
Вже й житю пани не раді
На засїдане зійшались.
„Воду красти що за повіх?
Найпевнїйше водопровід
Попсував ся десь колись."

І одні людий втишають,
Другі знов майстрів збирають
Водопровід розслїдить.
Не було се легке дїло...
Вже геть-геть повечеріло
Без води нищить, судить

Весь народ, тремтять всї власти,
Бо тлум грозить ся напасти
На ради, на сьвєли...
Аж ось радість! Всї криниці
Буль-буль-буль! Крізь рури з криці
Трисли водяні стовпи.

„Як? Де? Відки? Що за диво?"
Весь народ пита сквапливо, —
Та нїхто не відповість.
Лиш майстри, які ходили,
Водопровід розслїдили, —
Можуть дати певну вість.

Величезний здвиг народу,
Що весь день чекав на воду,
Же тепер на тих майстрів.
„Ось надходить! Живо! Живо!
Говорїть, яке там диво?"
Тлум реве, немов здурів.

(Конець буде).

Друкарня „Свободи"

виконує

СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ,

як:

ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛЇ І КОНЦЕРТИ.
НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРІ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ І ВІЗИТОВІ.
КНИЖОЧКИ КОЛЕКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.
СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.

Вп. Урядники Відділів У. Н. Союза можуть звертатись зі всякими друками до друкарнї „Свободи".

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!
СЕ ВЖЕ ДІЙСНО НОВІСТЬ І ТО НЕБУВАЛА!

Не той лиш сьвятить, хто все сумує;
Прилячно всякий і пожартує.
Тисяч вас журба, давить вас горе, то возьміть для відрада в руки наші книжочки, а найдете там їх і раду на всякий сум і в кожду хвилю розвеселитесь.

Де найдеть ся наша книжочка, там пійде безмурна забава живо вперед і здоровий сьміх буде лунати зі всїх грудий.

А хочете забавити кроні себе таком і других, то навчіть ся щонебудь з сеї книжочки і станайте на сцену, сатирою та гомором розвеселяйте сумуючих і упливших на дусї; згори беріть всякі поброки і блуди, щоби сьвіт ішов не маніцами, а шляхом простим і чесним.

А хто на вас за „правду в очи" осмелить ся, то не мутіть ся і не зражуйте ся. Правда ворогів має много, але вона все горою.

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ ДАВНО ПОЖАДАНІ НАЙНОВІЙШІ

МОНОЛЬОГИ

КНИЖОЧКА 1.
ЮМА КАСЯ.
ВСЕ ЛИХО ЧЕРЕЗ БАБУ.
ФАКТОР СЛУГ.
ВСЕ ЧЕРЕЗ МАТРОНУ.
ПЕРЕХИТРИЛА.
ТОРГ О СЛУЖИНЦЮ.
ЦІНА ВСЬОГО 20 ЦЕНТІВ.

КНИЖОЧКА 2.
СОФРОН МОЧИМОРДА.
МОШКО ПЯВКЕС.
КЛОПОТИ СЕМЕНА.
ЦИК КВАРГЕЛЬДУФТ.
ДИХА ЖІНКА.
ЦІНА ВСЬОГО 20 ЦЕНТІВ.

Замовленя і гроші посилайте на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧЕРЕЗ ДОВГІ РОКИ, УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ (САМІ МУЩИНИ) ПРИХОДИЛИ ДО МОГО ПРИВАТНОГО ОФІСУ.

Я є спеціялїст від всїх особистих недуг, як прим. гемороїди і т. п. Хронічні недуги (у мущин), недуги крови, нирок, міхура і других органів. Нові або старі випадки. Не ждіть. Курацїя в офісї х-ра Брайна в уміровавших цїнах. Я доставляю ліки. Прийдіть вперше до мене, і заощадите час, гроші і терпінє. 30 лїт досьвіду. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИН методи при першій візитї Др. Брайн може полагодити Вам, як можете бути вилїчені в можливо найкоротшім часї, а також скаже Вам ціну.

В моїм офісї говорить ся також Вашою мовою. Моя адреса:

Dr. BRYAN, 333 E. 17 St., New York City
(близько 2-ої евеню)

Офіс вітворений: від 9-ої рано до 8-ої попрз. в неділї від 9-ої до 1-ої в пол.

Elias Rosenthal АДВОКАТ.
302 Broadway, 13th floor
NEW YORK, N. Y.

Практикує понад 25 лїт в тутешних судах і перепроваджує всякі справи з успіхом.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свободи" по цїнї 7 цнт. штука.

ВИЙШЛА З ДРУКУ
4-актова комедія

ЗОРЯ НОВОГО ЖИТЯ

ЦІНА 30 ЦЕНТІВ:

Замовленя посилайте на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ВАЖНЕ ДЛЯ НЕДУЖИХ!
ЖІНКИ, МУЩИНИ І ДІТИ ВИЛІЧЕНІ НАЙНОВІЙШОЮ МЕТОДОЮ.

Др. Лайнс уживає найновійшої і найлїпшої методи в лїченю недужих мущин, жінок і дїтий. Канцелярія його заосмотрена в найновійші прилади в кождім случаю лїченя якого піднимає ся. Віддає він свою особисту увагу і досьвід в лїченю своїми цїлющо дїлаючими машинами електричними а також найлїпшими лїками. Він уживає тої самої методи лїченя що уживають в шпиталях як також найзнаменитші професори в Европі і в Америцї. Як терпите на якунебудь недугу, не лякайте, лайдіть до сего славного лїкаря, котрий є достовірним спеціялїстом в недугах так мущин і женщин.

Др. ЛАЙНС від 29 лїт спеціялїст — має досьвід в лїченю тяжких недуг хронічних як мужеських так і жіночих.

DOCTOR LYONS, 126 East 34th Street,
межи Park і Lexington Aves., New York City.

Години офісові від 9-ої рано до 7-ої вечер.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ПІД РОЗВАГУ УКРАЇНЦЯМ.

При повороті до краю і тут в Америцї нема лїпшого ремесла від автомобілового. Наша школа видає ЖОВТ ЦЕ на уладженє своєї школи. Нові машини. Хто навчить ся ними керувати, той стане добрим шофером. Вдячність по всї часи. Знаєте, що наша школа лїпша від других щодо II тридженя. Ми викладаємо у Вашій мові. У нас є денні і вечірні курси. Можете платити тижнево. Заки підєте до другої школи, лайдіть і на

радьте ся з нами. ЗАПИСУЙТЕСЬ ДО ШКОЛИ ЩЕ НИНІ. 108-20
ARENA AUTO SCHOOL, 146 W. 56th St., NEW YORK, N. Y.

СМАЧНА СТРАВА — СЕ ПОЛОВИНА ЖИТЯ!

Кожда жінка, кожда дївчина і кожда кухарка чи кухар, які хотять, щоби вони були люблені чи то своєю родиною, чи то своїм паньством, нехай навчать ся смачно варити.

СМАЧНА ТДА — СЕ РОЗКІШ. Се розрада серед теперішної дорожнї. Уміти добре і смачно варити — значить ся бути ощадним, дбайливим о добро своєї родини.

Хто хоче навчити ся смачно варити, нехай купить собі сейчас книжку

УКРАЇНСЬКА КУХАРКА

В сїй книжцї найдете докладно і в приступний спосіб подані приписи як варити ріжні зупи, росоли, печи мяса, ріжні легуміни, кейки, паї, тїсточка, ріжні старорадсві баби, завиванцї, торти, пудінги і много-много инших присмак.

Книжка має поверх 200 сторін друку.

ЦІНА ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.